

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

IN ACEST NUMĂR:

Un martor
al evoluției: focul

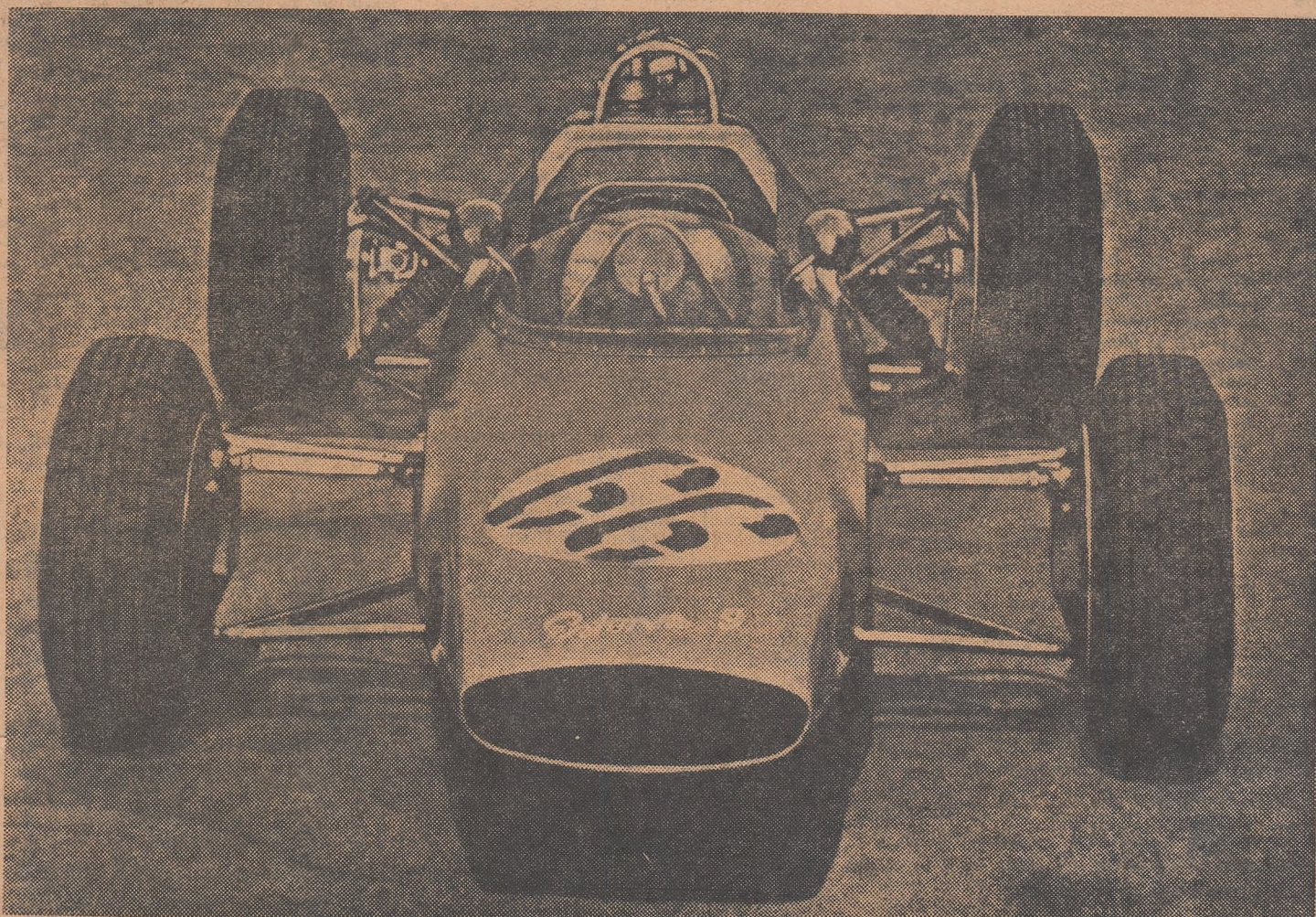
Viteză maximă
fără amendă

Din nou farfuriile
zburătoare...

Aspect al jocurilor de apă de la Petrodvoreț

Foto : I. Baranov

O mașină pentru performanțe sportive: automobilul de curse „Estonia-9“

Foto : A.P.N.

UMOR

Vin turiștii !

Oameni
prevăzători

Parabola

Energia negației

Anul XXIII

32

(1169)

11 august 1967

12 pagini, 1 leu

III. Învăț să merg pe pământ

Momente de optimism... Oamenii s-au obișnuit, nu știu cum, să se slătuască și să fie neopărat ajutați de cineva. E o deprindere proastă.

Cel mai mult glăsuiește cel care tace. Nu e un paradox, ci formula vieții mele.

Lucrez de mai bine de un an la această carte, în care încerc să explic cum am devenit campionă mondială; pentru o asemenea performanță e nevoie, în afară de „picioare de aur”, și de abilitate. Dar acest capitol am să-l consacru optimismului.

Iliia Ilici Mecinikov și-a intitulat una din cărțile lui „Studii despre optimism”.

„În căutarea optimismului” este titlul cărții lui Viktor Borisovici Șklovski, în care acesta a înmănușat o experiență de viață de treizeci și cinci de ani.

„Momente de optimism”. Cu acest titlu vreau să spun că viața mi-a confruntat permanent optimismul, încercându-l cu jignirile, neîncrederea, cicălele și îndoielele ei. Viața înseamnă clipe de optimism. Adică, nu un optimism continuu, de serviciu, fără conținut, ci momente cruciale.

Nu mă dau bătută! Sunt convinsă că între sutele de drumuri care duc spre adevărata țERICIRE am să-l găsesc și pe al meu, plin de chinuri, dar al meu, la capătul căruia voi afla țERICIREA.

M-am gândit mult la cartea mea. În ce gen se poate încadra? Jurnal? Nu prea. Simple notații? Nici asta. Atunci? E mai degrabă o convorbire cu oamenii, sau o confesiune, dacă termenul nu vi se pare prea preferențios.

Celor ce se îndoiesc așa vrea să le spun: uneori am greșit, alteori nu. Dar ceea ce este mai important, nu m-am înșelat pe mine însămi, n-am încercat să scap ușor, cu o iefină dibăcie, nici din situațiile mărunț-nepăcute, nici din cele cu adevărat grele.

E plăcut să socotești că oamenii, cei mai puternici oameni, sunt dominați de o singură pasiune. Toată voința lor, toată energia lor, toate planurile lor sunt îndreptate într-o singură direcție și nimeni nu li se poate opune.

Eu nu fac parte din această categorie. Pe mine mă încintă și literatura, Cehov și Herjen mai ales, iar problemele științifice la ordinea zilei nu mă lasă indiferentă. Mă interesează, deopotrivă, sportul, poezia, încercarea de a descifra sensurile unui spectacol teatral, cinematograful, chiar dacă e naiv uneori.

Devii astfel mai slabă în fața vieții? Nu-i însă adevărat că integritatea unei personalități rezultă dintr-o contradicție puternică care se exprimă în năzuința de a cunoaște mult și în care termenul „mult” ascunde contradicția? Căci într-o anumită măsură, „mult” înseamnă a te risipi în lucruri mici.

Eu înțeleg „integritatea” ca o năzuință spre o viață alcătuită din toate bogățiile acestei lumi. Pentru mine, o personalitate „integrală” înseamnă o personalitate care aspiră cu pasiune către știință, artă și sport. De aceea, în chip firesc, în diferite perioade din viața mea m-am simțit atrasă de Belinski, Repin, Secenov, Plehanov, Robert Rojdestvenski.

În ziarele și revistele noastre, și mai ales în emisiunile radio, poți citi și auzi de niște scrisori ciudate, după părerea mea. Ele cuprind tot felul de întrebări: ce înseamnă epocă cosmică; ce carte a scris profesorul Kozirev; e adevărat că Byron a traversat, înofind, strimtoarea care desparte Europa de Asia? În articolele de o sută de cuvinte sau într-o emisiune de cinci minute, ziaristii încearcă să răspundă la probleme despre care s-au scris sute de cărți.

Asemenea întrebări și răspunsurile respective, mă scot din sărite. Oamenii care trivializează asemenea probleme n-au învățat, oare, în școală să deschidă un dicționar sau o enciclopedie? Oare gazetarilor nu înțeleg că răspunsurile lor îi împing pe oameni spre o gândire superficială și spre un diletantism legitim?

Odată, la o adunare cu Ehrenburg, un student i-a trimis lui Iliia Grigorievici un bilețel. Scriitorul a citit bilețul cu glas tare: „Povestii-ne ceva despre Van Gogh. În cinci minute!” Toată sala a izbucnit în ris.

Nu înțeleg întrebarea, a răspuns Ehrenburg. Dacă cel ce a pus-o nu cunoaște biografia lui Van Gogh, atunci e bine să citească articolul din „Marea Enciclopedie Sovietică”, iar dacă e să scrie despre Van Gogh ca artist,

atunci nu ne-ar ajunge o seară. Ar fi nevoie de un studiu special.

Scriu aceste rânduri în trenul ce mă poartă spre Uralul de sud, spre capitala regiunii, Celiabinsk, un oraș care a dat sportivi celebri, printre care și pe principală mea rivală: Lidia Skablikova. La Celiabinsk ne așteaptă o întrecere grea, pentru premiul Iakov Fiodorovici Melnikov.

Ca să mă desprind de sport, ca să nu mă preocupe întrecerea, mă gândesc la viață... Sunt convinsă că omul trebuie să fie un maestru în profesiunea sa și că pentru asta e nevoie de foarte multă muncă. Amintiți-vă de greutățile pe care le-a învins Arseniev în junglă din Ussuri, de calculele epuizante ale lui Landau, de zilele de lucru de cite douăzeci de ore ale lui Kurceatov și Marsak. Ei aveau foarte puțin timp liber. De altfel, cu toții avem puțin timp liber.

Cum să folosești însă timpul rațional și cu folos?

E o întrebare la care e greu de răspuns.

„Nu de mult m-am aflat în societatea unor buni prieteni. S-a băut vin sec, cocteiluri și s-a discutat foarte mult. Despre ce? Despre Chaplin. (Dar nici unul dintre ei nu văzuse cele mai bune filme ale marelui actor). Despre sportul care a jucat mai bine pe aripa dreaptă a echipei de fotbal braziliene. Am înțeles că nu trebuie să le cer imposibilul. Erau de meserie ingineri-chimiști. Ce nevoie au acești oameni, care și-au petrecut șaisprezece ani pe băncile școlii pentru a-și însuși o specialitate, să știe cum interpreta Lev Tolstoi Biblia? Dar nu e mai puțin adevărat că este absolut necesar să știe ce loc ocupă Tolstoi în literatura universală și în ce constă farmecul Natașei Rostova. Omul care nu cunoaște figura Natașei Rostova este văduvit de tandrețea, de naivitatea, de dușoșia cu care ne-a coplesit Tolstoi, făurind acest personaj.

Baza psihologică a diletantismului este, după părerea mea, faptul că omul fără cultură nu-și poate măsura ignoranța, pentru că nu cunoaște granițele pe care le poate atinge în câmpul științei și artei.

Marele savant rus Kliment Arkadievič Timirișev a observat cu multă înțelepciune:

„Trebuie să știi cite puțin despre toate, și totul despre puțin”...

Inga Artamonova

ISTORIE LITERARĂ

Opera lui Pirandello

Opera lui Pirandello a devenit populară în Uniunea Sovietică din deceniul al treilea. Într-adevăr, în 1924 a apărut prima versiune rusă (acum sint 12) a piesei lui Pirandello „Șase personaje în căutarea unui autor”. Comentent, citeva edituri ale timpului au publicat volumul „Nuvele pentru un an”. Apoi, treptat, publicul cititor sovietic a făcut cunoștință cu povestirile „Tragedia unui personaj” (1926), „Țăcerea” (1926), „Greutatea de a trăi așa” (1927) și altele. În același timp a început să traducerea romanelor lui Pirandello. În 1926 a apărut „Răposatul Matei Pascal”, sub titlul „Celui care moare de două ori”, în 1928 romanul „Exclusa”, în două versiuni diferite, în editurile „Vremea” și „Resok”.

Opera dramatică a scriitorului a devenit cunoscută mai ales datorită culegerii apărute în 1932, în editura „Akademia”. Sub titlul „Măști nude”, volumul mai cuprindea piesele „Imbecilul”, „Henric al IV-lea”, „Astă seară se joacă fără piesă” și altele.

E interesant de amintit că ultima piesă, în traducerea lui A. Marianov, a fost trimisă lui Lunacearski de însuși Pirandello cu rugămintea de a revedea traducerea și a o recomanda unui teatru din Moscova. Într-un articol cu titlul „Ultima piesă a lui Pirandello”, Lunacearski explica astfel cererea autorului: „E firesc ca scriitorul să dorească să-și vadă jucată la Moscova această piesă, cea mai com-

plexă și mai originală din întreaga dramaturgie”. În continuare, Lunacearski emitea citeva judecăți despre teatrul lui Pirandello („cel mai complex și strălucit dintre dramaturgi europeni”), pe care îl compara cu teatrul lui Cehov.

În 1958, a apărut o nouă culegere de povestiri de Pirandello, iar în 1960 editura „Iskusstvo” a publicat o nouă culegere din dramaturgia scriitorului.

VITRINA

Iliia Ehrenburg:
„Oameni, ani, viață”

Există un Ehrenburg — publicist și un Ehrenburg — romancier. Pe cel dintâi îl văd concurând detașat pentru primele locuri ale artei gazetărești contemporane. Romancierul, însă, în ciuda timbrului său atât de personal și al operelor lui atașante, nu-mi inspiră credința unui succes similar într-o imaginară competiție. De la apariția cărții „Julio Jurenito”, remarcă Ehrenburg

Iliia Ehrenburg la masa de lucru.

În memoriile lui, „criticii afirmă fără încetare că sint un ziarist care-și scrie romanele ca pe niște foiletoane... Pentru mine însă pătrunderea stilului gazetăresc în roman era legată de căutarea unei forme moderne de naratiune”. Este incontestabil faptul că în geneza beletristicii cu jet publicistic cel ce-a scris „Și-a fost ziua a doua” face parte dintre pionieri. Și totuși există și în opinia criticilor ceva adevărat: fama romancierului a fost umbrită de gloria ziaristului ale cărui articole luate de tanchiștii sovietici pe carele lor blindate au traversat Europa pînă la Berlin.

Se poate vorbi și de un Ehrenburg poet, prețuit de poeții iluștri ca V. Briusev și Max Jacob. Pentru el însă poezia, asemenea cercetărilor biologice pentru Goethe, cred că a însemnat mai mult un experiment necesar pentru potentarea filonului principal de inspirație. Pătrunderea publicisticii în literatură (în epică, în teatru și chiar în poezie) constituie astăzi un bun câștig. Totuși acest filon „hibrid” e plin de primejdii și, ca în orice întreprindere umană, poate că nu pionierilor le-a fost dat să ducă la deplină strălucire opera începută.

Și iată că în pragul vârstei de 70 de ani, Iliia Ehrenburg, care în existența lui a fost prietenul, adversarul sau măcar interlocutorul celor mai celebre personalități ale secolului, a luat hotărîrea să-și scrie memoriile. Din seria apărută pînă acum, Editura pentru literatură universală ne-a oferit recent primele două volume, în traducerea Tatianei Nicolescu. Le-am citit pe nerăsuflă, avînd convingerea că ne aflăm înaintea creației capitale a lui Ehrenburg.

Ne putem întreba: cît de obiectiv a reușit să fie memorialistul în redarea a peste jumătate de secol de viață? „N-am intenția să realizez o povestire cursivă despre trecut — declară el însuși. Imi repugnă să amestec lucruri care s-au întimplat aievea cu ficțiunea”. Cum însă cu toții știm că autorul „Versurilor din ajun” e un mare pasionat, ni se atrage atenția: „Va fi probabil mai curînd o carte despre mine însumi decît despre epoca în care am trăit”. Iar mărturiile lui Ehrenburg sint emoționante tocmai prin sinceritatea

Editura pentru literatură universală, vol I și II, 1967.

reflectării marilor evenimente, la care adesea a participat nemijlocit. Ca două parabole care se bat cap în cap, simțămintele lui devin hiperbolice, fiind tăiate de discontinuități, de sfîșieri infinite.

„În creația lui Picasso există numeroase contradicții”, reia Ehrenburg învinuirea adusă prietenului său, dar care i-ar putea defini și opera lui. „Dar să ne amintim de citeva date: primele sale pinze au fost expuse în 1901, iar acum ne aflăm în 1960. Puține contradicții au fost în decursul acestor șaiszeci de ani? Picasso a exprimat complexitatea, deruta, disperarea, nădejdea epocii sale. El dărimă și construiește, iubeste și urăște”. Și imediat după aceste rânduri, Ehrenburg se întoarce spre sine: „Și totuși am avut noroc! Mi-a fost dat să înlînesc în viața oameni care au plămădit chipul erei noastre!”

Nu este posibil nici măcar să enumerăm toate numele acelor care își au portretele în aceste două volume înșesate de evenimente și de oameni. Apollinaire, Max Jacob, Cendrars, Cocteau, Léger, Vlaminck, Picasso, Juan Gris, Modigliani, Diego Rivera, Chagall, Soutine, Arhipenko, Tadjkin, Kisling, Foujita, Jacobsen, Paskin. Iată doar o parte din lista familiarilor cafenelei „Rotonde” pe care-i întîlnim în memorii, onora fiindu-le dedicate capitole întregi.

„Viața mea s-a scurs în două orașe: la Moscova și la Paris”, remarcă Ehrenburg. Și Moscova de după revoluție îi oferă memorialistului prilejul să resuscite alte figuri ale unor mari artiști și scriitori: Maiakovski, Esenin, Meyerhold, Pasternak, Marina Tsvetaeva, Briusev, Mandelștam, Tatlin, Tairov.

Mai toți „eroii” acestui fascinant „roman” care a fost existența lui Ehrenburg au fruntea brăzdată de același semn tragic al contradicției. „Poate că vream apărător al „realismului” va spune că Modigliani disprețuiește natura, că fețele de pe portretele sale au gîturile și brațele mult prea lungi. Ca și cînd tabloul ar fi un atlas anatomic! Oare gîndurile, sentimentele, pasiunile nu schimbă proporțiile? ...E ridicol să ne închipuim că Modigliani nu știa cite vertebre are gîtul omului; studiasse acest lucru ani de-a rîndul la școlile de artă din Livorno, Florența, Venetia. Mai știa și alteceva, de pildă: cîți ani conține un an ca 1914. Și dacă sufereau schimbări valorice umane, instaurate de veacuri, putea oare pictorul să ignoreze chipul schimbat al modelului său?”

Martor și el însuși pradă suferințelor în care se năștea arta modernă, Iliia Ehrenburg a scris o carte al cărei ecou patetic e poate chiar această artă ademenitoare și respingătoare totodată, ca și veacul ce-a generat-o.

Adrian Rogoz

Ex-libris de Vasili Perevoiski

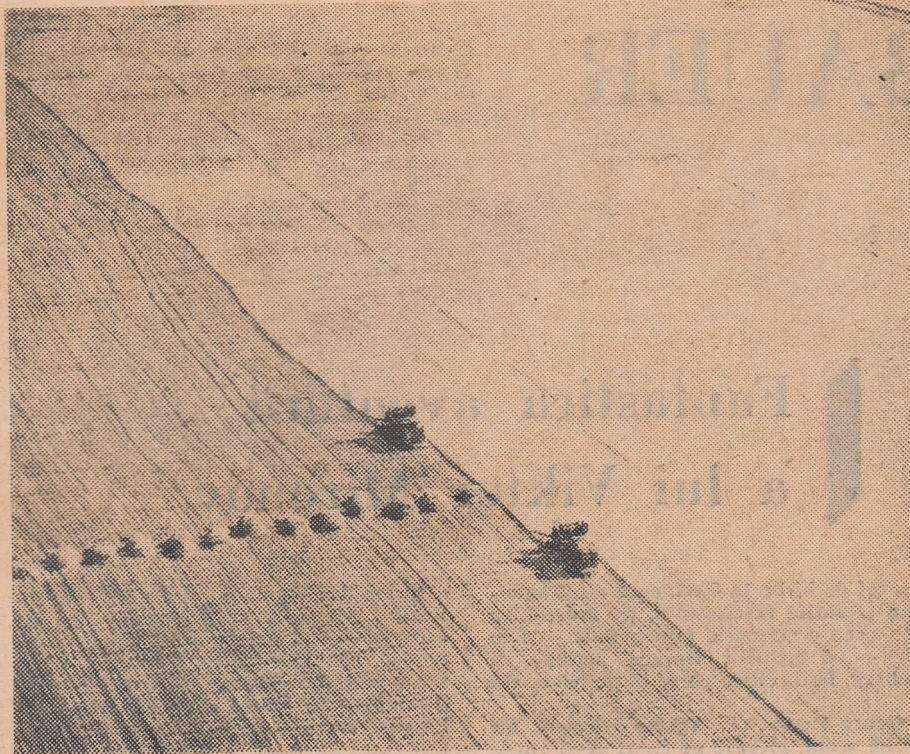
CONSTRUCȚII

Lumini
la Cercul polar

Zona înghețului veșnic cuprinde pe glob, suprafețe enorme. În Uniunea Sovietică ea se întinde de la Murmansk până în Kamceatka.

Chiar din primii ani de după Revoluție, constructorii sovietici s-au ivit și pe aceste meleaguri până atunci pustii. S-au deschis șantiere în peninsula Kola, în Kolima și Ciukotka, în Iakutia au fost descoperite zăcăminte de aur, argint, cositor, mica, fier, huiță, petrol, gaz, sare etc.

Greutatea cea mare era, însă, extragerea și prelucrarea acestor bogății. Trebuiau construite drumuri, era nevoie de utilaj și, evident, în primul rând, de energie electrică. Ofensiva împotriva fluviilor septentrionale din partea europeană a U.R.S.S. a început chiar de la inițierea aplicării planului de electrificare elaborat sub conducerea lui Lenin. Au fost construite baraje în Karelia și în peninsula Kola. Apoi au apărut primele grupuri de centrale electrice pe cursurile de ape repezi. Mai târziu, experiența acumulată aici a fost utilizată la construirea unor centrale electrice mult mai puternice în Siberia, de pildă pe Obi, în apropiere de Irkutsk, la Bratsk, Krasnoarsk... Apa repede a Mamakanului a dat mult de furcă constructorilor. Natura părea să se fi imobilizat pentru a se împotrivi omului. Gerurile ating în această regiune minus 50 și chiar minus 60 de grade, pământul e veșnic înghețat până la douăzeci de metri adâncime, iar cât vezi cu ochii — până la calea ferată — se întinde, pe sute de kilometri, taigaua virgină. Acum, pe Mamakan se înalță o puternică centrală electrică și un baraj; pentru

Crimpea din imensitatea lanurilor ucrainene

rea lor pe scară industrială. Și iar s-a simțit nevoia de o centrală hidroelectrică. Impetuozitatea curentului apei și adâncimea canionului în care curge râul Villini sînt atât de mari încît, vara, nu se poate lucra decît pe malurile acestuia. Albia râului nu era accesibilă decît în timpul cumplitelor geruri arctice. Climatul ostil i-a obligat pe constructori să instaleze mașinile în interiorul unei stînci uriașe. Numai așa au putut fi protejate turbinele împotriva gerului s-a întreținut o temperatură constantă în sala mașinilor.

Acum, silueta centralei începe să se profileze în contururi aproape definitive. În același timp, în apropierea ei se înalță o puternică bază de prelucrare a diamantelor, se construiesc și fabrici de înobilare a minereului, iar chiar aproape de pol un oraș muncitoresc.

La Aihal, noaptea

a le construi o trebuit mai întîi ridicat un oraș industrial cu o fabrică de beton, o topitorie, un atelier mecanic, o forjă și alte întreprinderi.

Aceste rezultate, dobîndite cu prețul celui mai autentic eroism, nu-i mai mulțumesc, însă, pe sovietici. Construcțiile se deplasează și mai la nord. În urmă cu 10 ani s-au descoperit fabuloase zăcăminte de diamant, mai întîi la Mirnii, apoi la Aihal și, în sfîrșit, la Udacinoie — care-i și cel mai important. Ele s-au dovedit atât de bogate, încît s-a trecut numaidecît la exploata-

Încă o perlă
a Mării Negre

Aerul curat al Munților Caucaz, numeroasele izvoare de apă minerală și cea mai frumoasă porțiune din coasta Mării Negre, unde razele soarelui se preferă prin frunzișul vegetației subtropicale, au făcut din Gruzia sanatoriul Uniunii Sovietice. În fiecare an, peste un milion de oameni își văd de sănătate sau își refac forțele de muncă în stațiunile acestei republici. Novii-Afon și Suhumi, Gudauta, Gagra și Reselidze sînt adevărate perle, una mai prețioasă ca cealaltă, pitite între palmieri, chiparoși și portocali.

Muncind cu rivnă sute de ani în șir, fluviul Bzib a cărat din munți aluviuni care s-au îngrămădit la gura sa formînd, încetul cu încetul, o limbă de pământ. Aceasta trebuie să se fi petrecut cu mult timp în urmă, căci pe fișia îngustă au apucat să crească vestiții molizi de Pițunda, socotiți cele mai bătrîne exemplare ale acestei specii, purtători ai celor mai lungi ace. Așa s-a născut un golf poetic și ferit de vînt, pe malul cărui se înalță acum o nouă perlă a Mării Negre, cea mai tinăra stațiune balneară a Uniunii Sovietice.

De-a lungul golfului pînă la Capul Pițunda se înșiră șapte hoteluri impunătoare. Fiecare are 15 etaje și împreună vor găzdui 3 000 de vizitatori. De 120 de ani Capul Pițunda este străjuit de un far, cărui acum i-a venit vremea să iasă la pensie. De îndată ce va fi aprins noul far care se montează pe acoperișul unuia din blocuri, veteranul își va primi răsplata cuvenită pentru un serviciu atât de lung și conștiincios și va fi încredințat unui muzeu din Leningrad.

Vizavi de portul pe care pînă acum îl foloseau doar pescarii se înalță o construcție interesantă, care va adăposti o mare sală de concerte și un restaurant ultramodern. Proiectul stațiunii mai cuprinde un complex de alimentație publică cu 1 300 de locuri și un uriaș bazin de înot acoperit, pentru ca vizitatorii să nu-și întrerupă

băile pe vreme proastă. De cealaltă parte a Capului se naște un teatru în aer liber, cu 1 000 de locuri și un bar de zi.

Pe scurt, Pițunda va avea tot ce se cere unei stațiuni moderne. Ea va fi inaugurată oficial cu ocazia celei de-a 50-a aniversări a Marii Revoluții, dar își va primi vizitatorii cu o lună mai devreme.

MERIDIANE SOVIETICE

Urmele vacanței
pe hartă

Cîteva puncte extreme pe harta Uniunii Sovietice: orașul Salehard, dincolo de Cercul polar, și așezările cunoscute sau încă anonime din torida Turkmenie; insula extremorientală Sahalin și litoralul Mării Baltice. Nu toate coincid cu extremitățile geografice ale țării, dar delimitează imensul teritoriu pe care 100 000 de studenți își petrec o parte din vacanță alături și în calitate de constructori, petroliști, agricultori. Un detașament, format din studenți de la Institutul tehnic „Bauman“, s-a alăturat pescarilor din Oceanul Înghețat de Nord. Ceilalți, iată-i:

Un numeros grup de studenți de la Universitatea din Moscova va construi în vara aceasta în R.S.S. Kazahă 230 000 de metri pătrați de suprafață locuibilă. Cu alte cuvinte, o mică așezare pentru 8 000 de locuitori. Iar pînă în ziua semicentenarului Revoluției din Octombrie tinerii constructori vor da în folosință alte 50 de clădiri — cluburi, școli, spitale.

În regiunea siberiană Tiumen lucrează studenți din toate colțurile

U.R.S.S. Sînt multe treburi de făcut: trebuie construite trei așezări noi, o conductă de gaze, calea ferată Tiumen—Tobolsk—Surgut, care va trece prin terenuri mlăștinoase. 1 800 de studenți ai Institutului de transport feroviar din Leningrad vor realiza calea ferată Aktau—Uzen, în zona petrolieră Mangîșlak, unde vara termometrul indică 45 de grade la umbră. Institutul politehnic din Harkov a trimis 400 de studenți pe șantierele liniilor de transport electric din Siberia. Alții, care și-au botezat detașamentele „Energia“, s-au răspîdit pe șantierele centralelor electrice din 43 de regiuni ale țării.

Neftegrad, viitorul oraș siberian reprezentat astăzi printr-un bolovan pe care scrie: „Aici va începe Neftegradul“, va fi ridicat tot de studenți. El va lua ființă în taigaua de lingă Tomsk și va fi o cetate a petrolului. În diferite puncte din pădurile siberiene apar noi gospodării silvice. Le creează studenții de la institutele de silvicultură.

Ce alte obiective se mai realizează cu ajutorul tinerilor din institutele și facultățile sovietice? Ei pot fi înținuți la restaurarea vechii și originalei mînăstiri Solovețk, de pe insula cu același nume, la construcția turnului de televiziune din Ostankino, a șoselelor din Sahalin sau din peninsula nordică Iamal. Aproape 5 000 de construcții noi — acesta va fi bilanțul participării active a studenților la îmbogățirea hărții economice a U.R.S.S.

MAȘINI-UNELTE

De la simplu
la dublu

În 1970 de pe porțile uzinelor sovietice vor ieși de două ori mai multe autovehicule decît la începutul cincinalului în curs. Tractoarele și mașinile agricole nu vor rămîne cu mult în urmă, li se vor alătura mari cantități de mașini pentru industriile textilă, alimentară etc. Toate aceste produse se compun dintr-un număr respectabil de piese, a căror existență depinde direct, numeric și calitativ, de mașinile-unelte care le prelucrează. Mașinilor-unelte li se cere deci să lucreze mult, repede și bine.

Iată de ce se acordă atîta importanță industriei producătoare de mașini-unelte care, în 1966, a atins aproape recordul mondial cu 191 000 de unități. Și mai caracteristice sînt, însă, modificările introduse în structura ei, menite să înmulțească tipurile de mașini de mare precizie și cu un randament maxim. Astfel, pînă în 1970, mașinile care prelucrează semifabricatele fără șpan, cu pierdere mică de material și atât de bine încît să nu mai necesite decît praf puțin finisaj, se vor înmulți de două ori mai mult decît cele care prelucrează cu șpan. Tendința la precizie se manifestă în dublarea numărului de mașini de acest tip. Față de creșterea anuală medie de 9,2 la sută pe întreaga ramură, mașinile de înaltă precizie vor înregistra o creștere de 14 la sută.

În fine, să nu uităm automatizarea, careia în ultimul timp i se atribuie un loc de frunte. Pînă în 1970 industria constructoare de mașini-unelte va primi 2 000 de linii automate și semiautomate, de pe care produsele vor ieși „ca piinile din cuptor“.

CONCURSUL NOSTRU

Așa cum am anunțat de la început, 31 iulie a fost data limită pînă la care s-au putut trimite răspunsuri la întrebările concursului nostru.

În momentul de față se procedează la trierea răspunsurilor primite.

Pentru orientarea participanților, publicăm mai jos răspunsurile exacte:

Întrebarea I-a — Ivanov.

Întrebarea II-a — 9,40.

Întrebarea III-a — Muzeul Revoluției din Moscova.

Întrebarea IV-a — G. B. Shaw.

Întrebarea V-a — 30 decembrie 1922.

Întrebarea VI-a — De peste 60 de ori.

Întrebarea VII-a — 598 miliarde kW/h.

Întrebarea VIII-a — 502 km.

Întrebarea IX-a — Poetul Vladimir Maiakovski.

Întrebarea X-a — Maia Plisețkaia.

Întrebarea XI-a — Dmitri Șostakovici.

Întrebarea XII-a — Liudmila Savelieva.

Rezultatul tragerii la sorți a câștigătorilor va fi publicat în nr. 35 din 1 septembrie.

actualitatea

GEORG BAUER

ALIAS...

(III)

Fantastica aventură a lui Viktor Mironov

Sonderführerul Georg Bauer era șef de birou la Gestapoul din Taganrog. S.S.-ist fanatic, devotat cu trup și suflet fascismului, își îndeplinea îndatoririle de serviciu cu mult zel; avea o memorie fenomenală — i se și spunea „enciclopedie ambulantă” — își justifica fiecare acțiune cu citate din Hitler, Goebbels și Rosenberg, ba îi citise chiar și pe Nietzsche și Spengler.

Și totuși, Georg Bauer nu era Georg Bauer, ci... Viktor Mironov, un tânăr sovietic care, direct de pe băncile școlii, plecase pe front să-și apere patria atacată de fasciști...

Cum vorbea bine germana a primit misiunea să treacă linia frontului cu actele lui Georg Bauer și să ocupe la Gestapo funcția acestuia.

Nici în această direcție n-am avut dificultăți. Am fost înregistrat și mi s-au pus ștampilele necesare, prin care am devenit un Georg Bauer cu acte în regulă. Aveam la mine câteva sticle de vin german, o plăcintă și alte bunătăți de casă — „cadouri de la mătușă”, „salutări din Vaterland”.

Acum puteam să nu mă mai grăbesc, să folosesc drumul de întoarcere la Șahți pentru acclimatizare: să mă înghesui pe la centrele de aprovizionare, la comenduri — Georg Bauer își căuta doar unitatea și, evident, se interesa peste tot pe unde putea.

Timp de trei zile am încercat astfel să mă acomodez cu noul fel de viață. Primul lucru care m-a izbit a fost starea extrem de deprăntată a populației și teroarea cumplită instaurată de ocupanți. În orașe și sate se vedea același tablou: coloane de oameni trimiși cu forța în Germania, grupuri de arestați sau reținuți în timpul razailor. Deși peste tot era afișat: „Betteln verboten!” (cerșitul interzis), pe străzi mișunau cerșetori, îndeosebi copii. Cele mai frecventate locuri în orașele ocupate erau cimitirele și bursa neagră. Mortalitatea atingea un procent fantastic. Supraviețuitorii încercau să reziste, vânzându-și la bursa neagră ultimele lucruri și îndeletnicindu-se fiecare cu ce putea. Unii fabricau bomboane de zahăr, alții obiecte meșteșugărești.

În primării și în comisariatele de poliție erau atârstate portrețe-tip cu inscripția „Hitler-eliberatorul”. Ce dureroasă ironie!...

Am făcut cunoștință cu mulți nemți, mai ales ofițeri, care „ca și mine” se întorceau din permisie ori din spitale și își căutau unitățile cărora le pierduseră urma.

Călătoream împreună cu ei cu trenul sau cu mașini de ocazie, dormeam în hoteluri rezervate ofițerilor. Își arătau simpatia față de mine și vorbeau deschis, divulgând uneori chiar secrete; lucrul se datora în primul rând șnapului „mătușii”. Căutam să-mi controlez fiecare cuvânt, fiecare gest. Povesteam „camarazilor” tot felul de baliverne despre interogatoriile pe care le luasem la Gestapo rușilor, despre sibieri, despre comisarii prizonieri și toți mă ascultau cu gura căscată... Vigilența nemților era mult mai slabă decât a noastră. Toți erau din cale afară de speriați. În fiecare trecător vedeau un partizan, se temeau să bea apă din fântini și acceptau să fie cazați în case particulare numai de către comenduire...

Generalul Holidt de la statul major al armatei m-a primit politicos, dar circumspect. M-a întrebat unde îmi era dosarul și mi-a cerut de trei ori să-mi scriu autobiografia; cu acest prilej am fost extrem de recunoscător profesoarei mele de liceu care, cred, că mi-ar fi notat cu **exceptional** „compunerea”. În sfârșit, după multe alte formalități am fost trimis la șeful serviciului de contrainformații, comisarul Meissner, pentru a-mi lua funcția în primire.

Aș minți dacă aș spune că, în timp ce mă apropiam de clădirea cu un etaj a Gestapoului, n-aveam emoții.

I-am arătat legitimația ofițerului de serviciu și i-am spus parola. Acesta, probabil informat telefonic, mi-a vorbit prieteneste:

— Bine ați venit!... Mergeți vă rog la biroul 5, sinteți așteptat...

Până la prima încercare hotărâtoare mai erau astfel numai câteva clipe... În timp ce urcam, rememoram indicațiile potrivite cu împrejurarea: să salut cu mîna ridicată, să dau raportul, iar

dacă voi fi întrebat să relatez pe scurt cum mi-am petrecut concediul în patrie. Evident, nu trebuia să uit că îmi pierdusem unitatea.

Ușa biroului era larg deschisă. M-am oprit în prag și am văzut...

Și iată ce am văzut: pe o ladă cu gheață și rumeguș era culcat pe burtă un om. Pielea de pe spinare îi era sfișiată; omul gemea. Printr-o ușă laterală a intrat în încăpere un gestapovist și, fără să mă bage în seamă, a început să-l lovească pe nenorocit cu o cravașă de cauciuc. Omul urla ca din gură de șarpe. Nu știu cum s-ar fi purtat în asemenea clipe Georg Bauer, mie însă îmi era cam frică. Uitînd de toate instrucțiunile eram cit pe ce s-o iau la sănătoasa și să dau astfel peste

M-am întors și am dat ochii cu comisarii Meissner și Brandt însoțiți de escortă. M-am prezentat și chiar acolo, pe loc, am început să discutăm. Între timp gestapovistul se apucase din nou de treabă. Arestatul, care parcă se mai liniștise un moment, începuse iarăși să țipe, iar Meissner, arătînd spre el, mă lămuri:

— Spion bolșevic. A fost arestat în uniformă de ofițer german...

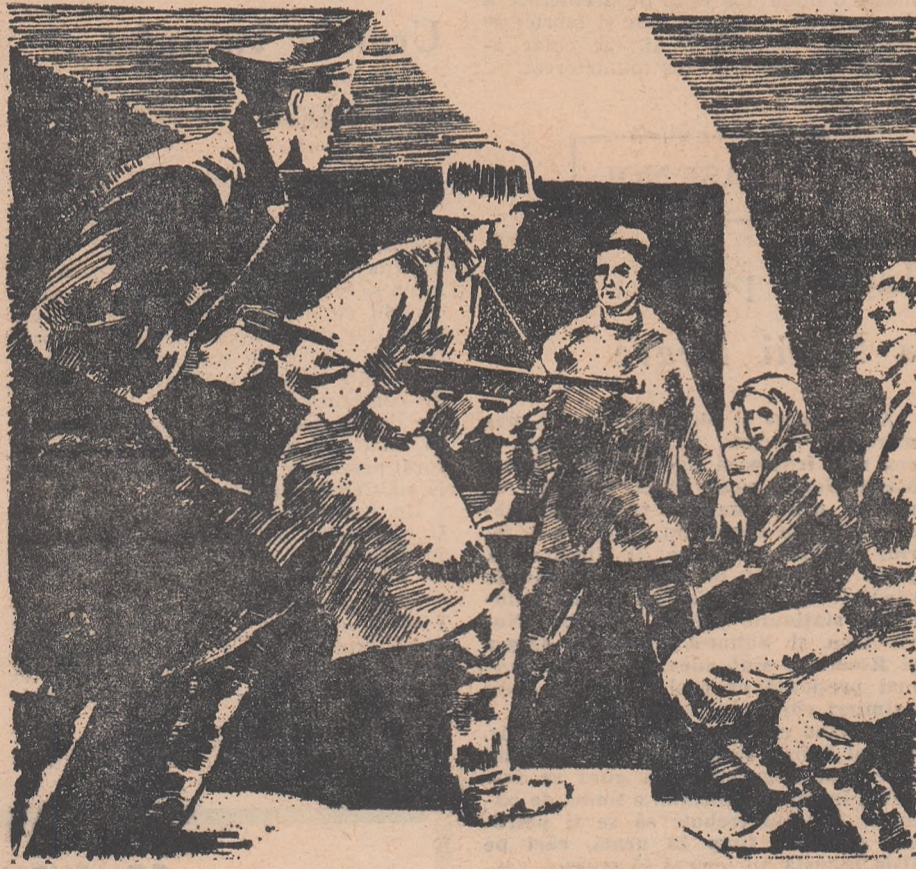
Ce impresie puteau produce însă aceste cuvinte asupra lui Georg Bauer?

— Mda, ce ție și cu rușii ăștia! În doi ani de zile am văzut destui. Nu de mult am dat ochii cu ei la Scharkov (Harkov). Am nimicit acolo cu miile... — După care, am adăugat numaidecît un citat din „Mein Kampf”...

Apoi m-au întrebat cu cine făcusem serviciul, pe unde luptasem, ce noutăți aduceam din Germania.

În cele din urmă, Meissner mi-a propus să fac obaie și să mă odihnesc, după drum. Mi s-a repartizat o cameră la etajul 4 și, după ce mi-a aruncat pe somieră o pătură, un viitor coleg mi-a urat noapte bună.

Dar n-am fost lăsat să dorm. Intra ba un gestapovist, ba altul, „discutau” cu mine, încercau să mă prindă. Pe la

Desen de G. Sundarev

ceap operația pregătită atât de minuțios. Totuși mi-am impus să-mi recapăt calmul, să fiu un Bauer adevărat, l-am alungat pe Mironov din făptura mea, l-am respins cu toată tăria de care eram în stare și, dintr-odată, mi-a fost mai ușor, mă eliberasem parcă de cineva care se amesteca nepoftit în treburile mele. De atunci mă „întîlneam” cu mine, adică cu Mironov, numai dimineața ca să-mi dea anumite misiuni pentru ziua respectivă și seara, înainte de a mă culca, cînd făceam bilanțul zilei.

Așa am devenit Bauer, fanaticul fascist Georg Bauer. Am intrat dar în birou, am bătut din călcîie și am strigat „Heil!”, dar nu cu prea mult elan, lucru explicabil în parte pentru că gestapovistul care tortura avea același grad cu mine iar, pe de altă parte, pentru că n-avea rost să-mi arăt zelul în fața unei asemenea scene de tortură. Bauer era doar obișnuit cu așa ceva... Deodată, în spatele meu, am auzit niște glasuri:

— A! Ne-a sosit un coleg nou! Ne bucurăm, ne bucurăm!...

miezul nopții, după ce adormisem de-a binelea, a venit locțiitorul ofițerului de serviciu și a început să mă zgîlție:

— Trebuie să te înregistrezi, cum te cheamă? De unde vii? — Credeau că poate în somn am să mă demasc.

Dimineața s-a făcut apelul. Mă urmăreau cu ochi de linx ca să vadă dacă nu executam cumva ordinele după regulamentele sovietice.

Apoi am fost chemat la secretariat. Trebuia să-mi scriu din nou autobiografia. Și din nou aceeași întrebare: unde mi-era dosarul? N-aveam de unde să-l aduc, căci plecasem în permisie și unitatea mea fusese distrusă — răspundeam invariabil.

În cele din urmă, „șefii” mei au hotărît să ceară de la Berlin duplicatul dosarului, iar pe mine m-au detașat la Taganrog, în subordinea comisariului Brandt.

În Taganrog lucrările care mi s-au încredințat spre executare aveau caracterul de teste pentru verificare. Mi se aduceau acte vechi, demult clasate și mi se supraveghea fiecare mișcare ca

să se vadă dacă mă foloseam de ele, dacă nu sustrăgeam cumva „planuri operative”. Uneori, pe masă „erau uitate” mandate false de arestare a unor cetățeni din localitate și eram urmărit dacă nu încerc să-i previn.

Într-o zi mi s-a ordonat să aduc la Gestapo un arestat din închisoarea orașului. M-am dus, am semnat în registru și am luat cu mine omul respectiv. Dacă aș fi fost erou de roman ar fi trebuit să-i dau drumul numaidecît — „Fugi, dragă tovarășe și „Moarte ocupanților fasciști!”

Dar așa acționează agenții numai în romanele proaste. În viață asemenea comportări pot avea drept rezultat numai o moarte sigură și chinuitoare și, bineînțeles, eșecul operației. Așa încît n-am dat drumul arestatului ci, conform ordinelor pe care le primisem, l-am adus la Gestapo cu toate că, vă dați seama, în ce stare suflotească mă aflam... Să escortezi un om de-al nostru, sovietic, să-l duci poate chiar la moarte și să nu-l poți ajuta cu nimic. Dar nu-mi puteam îngădui nici măcar să-l întreb cine era și cum de căzuse în ghearele ocupanților.

Îmi dădeam seama că trebuia să fiu extrem de prudent. Misiunea mea era să dau Patriei cât mai mult și să pierd cât mai puțin. Oamenii noștri trebuiau ajutați cu cap, ținînd seama de posibilitățile reale.

Să presupunem că aflam că pe strada X, la numărul 15, bunăoară, se ascundea un patriot sovietic, care era urmărit și urma să fie curînd arestat. Seara, trebuia să plec de la cazinou ori de la teatru, să opresc primii ostași care-mi ieșeau în cale — unul sau doi — și să pornesc cu ei spre strada respectivă, dar să nu mă opresc la nr. 15 ci în casa vecină și să încep să fac o gălgăie nemaipomenită. Să întorc casa pe dos și să rănesc cât mă ține gura: „Aici se ascunde un partizan! Știm totul!...” și bineînțeles să nu găsec pe nimeni. Dimineața, în schimb, toată strada afla despre descindere, iar omul din casa nr. 15 reușea să scape nearestat și să se ascundă într-un loc mai sigur.

Într-un cuvînt, era o muncă epuizantă, fără nici o notă de romantism, de aventură, care mă ținea tot timpul pe marginea prăpastiei. Recunosc că înainte de a intra în pielea lui Bauer, nu-mi închipuisem că oamenii pot să decadă în așa hal; chiar și despre gestapoviști aveam o altă imagine. Auzisem de cruzimea și perfidia lor, dar nu le cunoșteam încă toată sfera fărădelegilor, mintea mea refuza să înțeleagă cum puteau săvîrși asemenea atrocități niște oameni în aparență foarte politicoși, amabili, despre care la prime vedere puteai crede că nu erau în stare să omoare o muscă. Torturile și execuțiile erau însă pentru ei nu numai o obligație de serviciu, ci și un divertisment, distracția preferată. Toate discuțiile, toate glumele lor aveau într-un fel sau altul ca temă crima. Se apăsau piau de tine, îți lipeau un deget de ceafă și izbucneau în hohote de rîs „A, Georg! Genickschuss!” („Un glonț te în ceafă”). Seara, la cazinou sau la Kameradschaftsabend-uri (reuniuni camaraderesti) se întreceau în a-și povesti unul altuia cîți înși împușcaseră, unde lovisse glonțul, cum horcăia victime înainte de moarte ș.a.m.d. Fiecare voia să aibă la activul lui cât mai multe execuții. Cifrele erau mult umflate, căci căutau să-și mărească contul cu orii preț.

Înainte de a fi executate, victimele erau dezbrăcate pînă la piele, iar hainele împachetate în saci de hîrtie. În parte din lucruri, cele aflate în stăru mai bună, călăii le spălau de sînge și le însușeau, iar restul îl expediau în Germania, la intențentă. În timpul prachezițiilor reușeau aproape întotdeauna să șterpelească cite ceva, numind operația „țap-țarap”.

Lev Ghinzburg

(Va urma)

Cine a fost Mați Hvitia

Regizorul Gheorghi Șenghelaia are o prestigioasă genealogie cinematografică. Părinții lui — Nikolai Șenghelaia și Nato Vacinadze — se numără printre fondatorii cinematografului gruzin. Frațele, soția, sozii, cumnații și alte rude

Scenă din film

mai îndepărtate slujesc și ele cea de a șaptea artă.

Din această familie numeroasă, fiecare este vedetă pe rînd. Acum, pe prim plan în atenția generală se află Gheorghi Șenghelaia, cu filmul „Mați Hvitia”.

Filmul evocă un trecut îndepărtat și tragic, cînd prinții gruzini duceau o politică trădătoare față de poporul lor. Cine avea nenorocirea să nu le fie pe plac, lua drumul sclaviei în Turcia.

Protagonistul acestei istorii vechi și dureroase este eroul legendar Mați Hvitia. Om cu inimă mare, viteaz și frumos, răzbnător al suferințelor fraților săi, el se angajează într-o luptă inegală, sortită dinainte eșecului. Prelații și feudații se unesc împotriva lui și toate încercările lui de a-și găsi aliați îi eșuează. Totuși Mați Hvitia, un fel de haiduc gruzin, nu renunță la luptă, în care plătește pînă la urmă prețul suprem: viața.

Autorii filmului au pus accentul nu numai pe circumstanțele excepționale ale vieții eroului, ci și pe contextul social al dramei. Iată de ce istoria luptei lui Mați Hvitia este totodată și istoria unei epoci bogate în confruntări tragice, cînd viața omului avea prea puțin preț și cînd poporul, cum spun cronicarii, ardea în flăcările suferinței.

Gheorghi Șenghelaia și coscenaristul său Gheorghi Asatiani s-au străduit să redea fidel culoarea epocii, cultura ei materială și spirituală. Filmul a fost realizat aproape în întregime în ținuturile Mingreliei, unde s-au desfășurat și evenimentele legendei transmise din generație în generație. Autorii au studiat minuțios muzeele etnografice, literatura timpului, folclorul muzical și poetic. Spectatorii vor vedea pe ecran biserică și castele autentice din secolul al XVII-lea, obiecte și vestimente din epoca respectivă, vor auzi melodii medievale, iar peisajul auster al Mingreliei va spori și mai mult senzația de realitate.

Tot în Mingrelia a fost găsit și inter-

pretul rolului titular, șoferul Alexandr Gabașvili, care seamănă așa de izbitor cu Mați Hvitia plâsmuit de imaginația lui Șenghelaia, încît a fost invitat pe loc să-și arate talentele de călăreț (cavalcadele ocupă un loc important în film și, în genere, interpreților li se cer adevărate virtuți de sportivi și acrobați). Gabașvili a dovedit că stăpînește friul la fel de bine ca volanul. Nici nu-i de mirare: prin partea locului toată lumea călărește. Despre copii se spune că întii învață să călărească și apoi să meargă.

Imaginea filmului este semnată de

Gheorghi Kalatozișvili, care nu este altul decît fiul celebrului Mihail Kalatozov, și I. Amasiski. Ilustrația muzicală este compusă din vechi cîntece gruzine, executate la instrumente din secolul XV, ceea ce apropie și mai mult filmul de epoca pe care o evocă.

TEATRU

Gogol actor

Puțini știu, probabil, că Gogol avea mult talent dramatic și că și-a încercat chiar norocul în meseria de actor. Un mic studiu publicat de Mihail Zilov în revista „Teatralnaia jizni” ne furnizează date interesante despre această latură, mai puțin cunoscută, a personalității marelui scriitor.

Gogol a bătut la ușa teatrelor după insuccesul literar înregistrat cu poemul „Hans Kûchelgarten”. S-a înfățișat înaintea lui S. Gagarin, directorul teatrelor imperiale din Petersburg, și a cerut să fie primit în trupa dramatică. Gagarin l-a trimis pentru probă la inspectorul trupei, considerat ca un mare expert în teatru, iar respectivul, după ce l-a ascultat, l-a respins pe tînărul candidat fiindcă „nu declamă”. Pe atunci arta interpretativă era încorsetată în canoane foarte rigide, care cereau obligatoriu declamație retorică, oftaturi și suspine, gesturi mari. Or, Gogol era numai simplitate și naturalitate, cum este și literatura lui, așa că proba n-a fost pe placul inspectorului.

Eșecul încercării de a pătrunde pe scena profesionistă nu i-a stins lui Gogol dragostea de teatru și convingerea că are talent. Convingere de altminteri justificată, deoarece în școala interpretase cu mult succes roluri comice, în special de femei bătrîne. Din articolul lui Zilov aflăm că Gogol a avut un succes răsunător în rolul doamnei Prostakova din piesa „Neisprăvitul” de Fonvizin și în acela al dădacei Vasilisa din „Lecție pentru fiice” de Krilov.

„Nu sînt bun pentru roluri dramatice, dar pe Bobcinski l-aș fi jucat foarte bine — spunea scriitorul prietenilor săi — și cred că Scepkin nu m-ar fi alungat de pe scenă, dacă ar fi avut o trupă proprie și un teatru propriu”.

Talentul actoricesc al lui Gogol se manifesta de altfel și în viața de fiecare zi. Era un povestitor neîntrecut și spunea anecdote cu un haz care făcea ca societatea lui să fie foarte căutată.

Dar cel mai larg teren de desfășurare „pentru arta inegalabilă a lui Gogol de a interpreta tot ce e comic” erau, evident, piesele lui. Cine putea să sublinieze mai bine umorul lor decît cel care le crease!

Absolut remarcabilă era ușurința scriitorului de a se transpune în rolul

personajelor sale, ușurință care mergea pînă acolo încît trecea, pe neobservate, de la conversația obișnuită la declamare. Așa s-a întimplat cu lectura piesei „Procesul”. În timp ce se tîrguia cu prietenii care îl rugau să citească, Gogol a început să sughită, spre consternarea gazdei. Dar... era începutul piesei. După aceea și-a scos textul din buzunar și a continuat lectura.

Talentul actoricesc al lui Gogol s-a concretizat și în îndrumările teoretice pe care le-a dat actorilor. El a lăsat un foarte instructiv caiet de regie la „Revizorul”, bazat pe principiile realismului scenic.

CIRC

Elefanții și dansatoarele

Înainte de a avea de-a face cu elefanți, dresorul Alexandr Kornilov a lucrat cu urși și lei. Elefanții „i se trag” de la însurătoarea cu Maria Filatova, care l-a introdus în celebra familie de artiști de circ Filatov. Frații soției erau și clovni, și acrobați, și echilibriști, și jongleuri, și iluzioniști, și dresori și, împreună cu capul familiei, Ivan Filatov, puteau susține un întreg spectacol. Lui Kornilov, care a făcut în această familie o înaltă școală de artă a circului, i s-au repartizat elefanții.

Primul pahiderm cu care a lucrat se numea, exotic, Rango. Kornilov a colaborat cu Rango — care ajunsese să-i ghicească toate dorințele, toate intențiile — mai bine de zece ani. Destul de mult, dacă ținem seama că Rango era mascul și că dresorilor nu le place să aibă de-a face cu reprezentanții sexului tare, din cauza caracterului lor puțin maleabil.

Se crede în general că elefanții sînt animale pașnice, bune și supuse. Există însă și excepții, iar adevărul adevărat nu-l cunosc decît dresorii. Departe de noi intenția de a-i calomnia pe elefanți, dar și printre ei se găsesc, ca la toate făpturile, supărăcioși, răi, ranchiunoși. Uneori sînt în stare să aștepte mult și răbdător ocazia de a plăti o ofensă. De aceea dresorii trebuie să fie întotdeauna foarte atenți, să știe să simtă după cele mai imperceptibile semne dispoziția animalelor. De fapt, în cursul dresajului ei îi învață nu numai să execute un număr sau altul, ci îi și educă, îi dezobisnuiesc de deprinderile rele. Uneori le vine chiar mai ușor să-i învețe un truc nou decît să le învingă anumite trăsături de caracter.

Într-un rînd, Kornilov a vrut de pildă, să o învețe pe Zita (după Rango, a lucrat mai mult cu „femei”) să meargă pe bicicletă. I-a comandat o tricicletă specială care cîntărea vreo 650 de kilograme (roata din față ar fi suportat perfect un tun de calibru mare) și a început să o deprindă cu noul ei instrument de lucru. Întii i-a arătat bicicleta de departe, pe urmă mai de aproape, pînă a reușit să o urcă în șa. I-a legat picioarele de pedale și, tră-

gînd din față, împingînd din spate, a pornit-o pe pista de asfalt. Zita promitea să devină ciclistă, dar într-o zi niște acrobate, care exersau mai încolo și au izbucnit în ris, i-au curmat cariera. Cine știe ce le amuzase, dar Zita a trecut ofensa în contul ei. Speriată — realitatea e că se și speriasă — și ultragiată, a fugit cu tricicletă cu tot în grajd.

În momentul de față Kornilov lucrează cu veteranii Gilda și Lakshmi, care au trecut de 60 de ani dar și cu tineri ca: Rangu, Kingo și Flora, precum și cu puștiil Gipsy de 4 ani. Vîrstnicii se țin cu demnitate, execută numerele calm și măreț, pe cînd tinerii sînt puși pe fete, de aceea trebuie supravegheați

frătr-ună. Ca să nu mai vorbim de Gipsy, alintatul și slăbiciunea tuturor, căruia i se iartă multe.

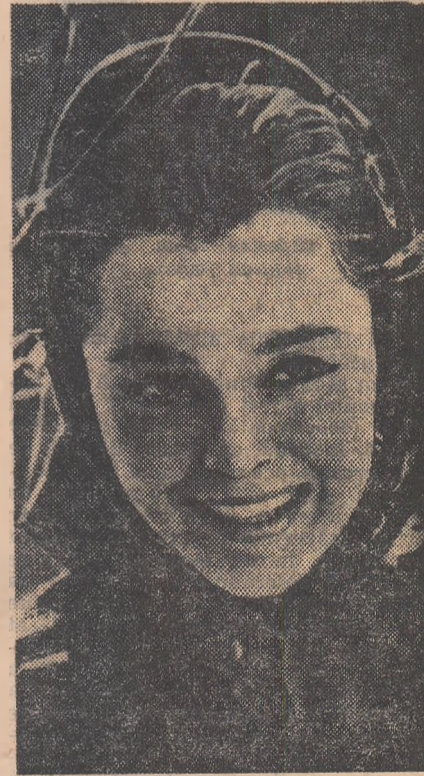
Să ne întorcem însă la titlu. În noul lui program, Alexandr Kornilov i-a alăturat pe elefanți și pe dansatoare nu numai pentru ca grația și suplețea fetelor să mai atenueze din masivitatea și stîngăcia animalelor, ci și pentru a dovedi că, la urma urmei, pahidermele au și ele un fel de grație, ba pot fi chiar capabile să valseze. Căci fac și asta: se țin mișcător și naiv de cozi și se învîrtesc în pas de vals.

Colaborarea cu dansatoarele este perfectă. Cu ajutorul trompei ei și le ridică în cap, de bună voie, pe aerienele făpturi, punîndu-le la dispoziție frunțile puternice. Pe această „estradă”, partenerile iau pozele cele mai grațioase. Și foarte dificile. De exemplu, execută șpagatul, rămînd suspendate între două capete de elefanți. Aceștia sînt atenți și concentrați, de parcă ar fi conștienți că poartă răspunderea ființelor fragile care le-au fost încredințate.

PORTRET

Anastasia Vertinskaia

Actrița Anastasia Vertinskaia face parte dintr-o cunoscută familie artistică. Tatăl ei, Alexandr Vertinski, a fost cîntăreț și actor; mama, Lidia Vertinskaia, este pictoriță și actriță; sora ei mai mare, Marianna, a jucat pînă acum în filmele „Am 20 de ani”.

Anastasia Vertinskaia

„Orașul meșterilor”, „Apelul”, iar în momentul de față este angajată în alte două.

Ca și Marianna, care a studiat cîțiva ani matematica înainte de a se consacra ecranului, Anastasia n-a vrut să devină actriță. Visa să facă medicina, și anume chirurgia. Dar la 16 ani i s-a încredințat rolul principal, Asol, în „Pinze purpurii”. Iar după un an, a jucat în „Omulfii”.

Nici după aceste două filme n-a fost hotărîtă să se facă actriță. Dar cînd Grigori Kozințev i-a propus rolul Ofeliei în „Hamlet”, soarta ei a fost pecetluită. A dat examen la Școala de teatru „Sciukin”, pe care a absolvit-o cu bine anul acesta.

În anii studenției Anastasia nu și-a întrerupt activitatea actoricească. A jucat în „Război și pace” rolul Lizzei Bolkonskaia, care i-a dat mari satisfacții.

„A fost o plăcere să lucrez cu Bondarciuk — a declarat actrița. El a crezut cu toată seriozitatea că sînt capabilă să fac ceva. Probabil că de aceea m-am și simțit așa de degajată. Am improvizat cu adevărat, ceea ce e foarte important pentru un actor”.

Următorul ei film la care mai lucrează, i-a dat ocazia din nou să se întîlnească cu o eroină tolstoiană. Anastasia Vertinskaia face parte din echipa care, sub bagheta lui Alexandr Zarhi și cu Tatiana Samoiloia în frunte, realizează „Anna Karenina”. Nastea — cum îi spun intimii — interpretează rolul naivei și fermecătoarei Kitty.

arta

ANTROPOLOGIE

Un martor al evoluției: focul

Dacă focul n-ar exista ar trebui inventat. Parafrazarea celebrului aforism e justificată de rolul pe care l-a jucat focul în evoluția omului. Cea dintâi forță a naturii supusă de om, focul, a declanșat o nouă etapă de independență biologică a strămoșilor noștri primitivi, eliberându-i de necesitatea de a se adapta mediului înconjurător și dându-le posibilitatea de a-l adapta pe acesta nevoilor lor.

Cum s-au petrecut lucrurile? În ultimii ani au apărut, în diverse țări, studii consacrate modificărilor suferite de oameni în urma îmblinzirii acestui element. Se crede, astfel, că folosirea focului a influențat nu numai obiceiurile omului primitiv, dar și structura creierului, capacitatea lui de a asimila și a împărtăși cunoștințele. Presupunerea se bazează pe datele oferite de săpăturile arheologice care au scos la

deci mai vechi, au fost găsite numai oase de animale, în cele dintr-o perioadă mai târzie, de acum 400.000 de ani, predomină oasele de oameni.

Focul l-a ajutat pe omul primitiv să se detașeze de restul faunei, să se transforme el însuși în cea mai puternică ființă, în stăpînul lumii înconjurătoare.

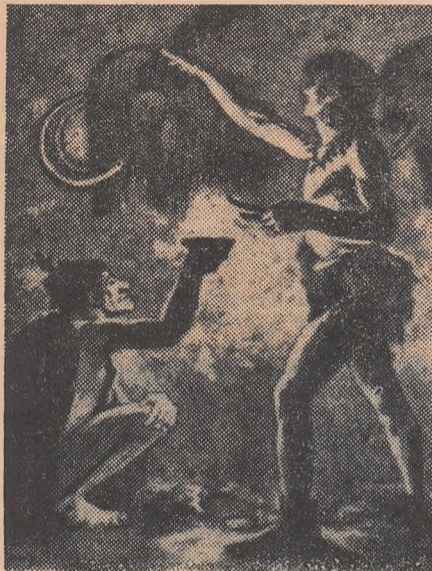
Cam tot atunci, cred cercetătorii, s-a născut și arta culinară. Prepararea sistematică a alimentelor a declanșat o reacție în lanț: a operat schimbări în trăsăturile feței omului primitiv, hrana moale necesitând maxilare mai puțin puternice și deci un volum muscular mai mic; o dată cu diminuarea mușchilor s-au subțiat și oasele craniului, ceea ce a făcut, probabil, să crească volumul creierului. Și iată un om cu o configurație craniană modificată. Schimbări corespunzătoare s-au produs și în psihologia omului, care a făcut un pas important spre propria-i civilizație.

Dar focul a produs transformări și în unul din principalele ritmuri ale vieții, în mecanismul lăuntric care le face pe animale să se trezească în zori și să adoarmă după asfințitul soarelui. Înainte de îmblinzirea focului și omul s-a supus acestui ritm, reglat de un grup de celule nervoase aflate în creier. Focul i-a adus emanciparea de deprinderile mecanice în favoarea unei adaptabilități sporite. Supravegherea și întreținerea focului au impus acțiuni „neciclice”. Membrii clanului trebuiau fie să stea de veghe toată noaptea, fie să se trezească periodic, pentru a se convinge că totul era în ordine. Animalele sălbatice ocoleau focul și deci longevitatea membrilor unui clan depindea și de capacitatea lor de a-și supraveghea vetrele. Cei cu capacitate redusă de veghe pierreau.

Transportind focul în sălășurile lor, oamenii și-au creat o zi artificială. După lăsarea întinericului, ei nu mai simțeau nevoia să doarmă. La lumina flăcărilor era plăcut să-și comunice impresiile vinătorii de peste zi (și astfel li se dezvoltă limbajul), să mediteze la acțiunile lor, din ce în ce mai complexe (ceea ce le stimula gândirea), sau să reprezinte pe pereții peșterilor isprăvi din lupta lor cu animalele (așa a încolțit arta).

Specialiștii socotesc de aceea că începutul folosirii focului a însemnat și începutul afirmării omului.

M. Svetikov

Desenele rupestre s-au născut la lumina focului

lumină fapte date uitării în urmă cu multe generații.

Acum șase ani, într-o peșteră din sudul Franței a fost descoperită cea mai veche (deocamdată?) vatră din lume aprinsă, în urmă cu 750.000 de ani, de *homo erectus*, cea străveche ființă considerată deja om. Ființe similare au trăit, în urmă cu un milion de ani, în Africa răsăriteană de unde au început să migreze, la un moment dat, spre nord. Ce a determinat acest exod? Ca atâtea alte întrebări, și aceasta rămâne deocamdată fără răspuns. Să se fi lăsat mînați de un simțămînt firesc oamenilor din toate timpurile, dorința de a explora necunoscutul? Expansiunea le-a fost ușurată de modificările climatice provocate de glaciațiuni: pe continentul african s-au intensificat precipitațiile, deșerturile s-au transformat în stepe, savane și lacuri, iar nivelul Mării Mediterane a scăzut, oferind oamenilor primitivi o punte naturală spre Europa, la Gibraltar, și poate încă una în zona Tunisia-Sicilia-Apenini.

Strămoșii noștri au parcurs drumul dintre Africa răsăriteană și sudul Franței într-un răstimp de câteva milenii și undeva în acest spațiu și timp au învățat să se folosească de foc. În primul rînd pentru a se încălzi. Căci mult timp oamenii au trăit și au murit lângă foc fără să știe să-l utilizeze în alte scopuri. Pînă în momentul de față pe teritoriul Africii n-au fost descoperite vetre preistorice. Clima africană l-a scutit pe primii oameni de necesitatea de a se încălzi și numai înaintînd spre nord au fost nevoiți să recurgă la foc. Și poate de atunci se trage și legenda lui Prometeu, căci se pare că pentru oamenii primitivi principala sursă de foc au fost vulcanii. În orice caz, cea mai veche unealtă pentru producerea focului, un fel de cremene, are numai 15.000 de ani.

Treptat, tot sînd în preajma focului, omul a remarcat că fiarele se sperie de scintei și de flacăra. A fost o descoperire importantă pentru ființa care pe atunci nu era nici pe departe cea mai puternică din lumea animală, o descoperire care i-a sugerat ideea să folosească focul în scopuri agresive. Omul a început astfel să izgonească fiarele din peșteri, transformîndu-se din tolerat în „chiriaș principal”. Descoperirile făcute acum patru decenii în peșterile din nord-estul Chinei sînt o mărturie a acestei lupte dintre oameni și animale: în straturile adînci,

deoarece aripioarele se dovedesc a fi perfect inutile pentru orice altă mișcare în afara înotului, iar capul lipsit de pivotul gîtului și legat direct de trup le e ținut mereu înainte. Trăind, însă, în apă, „demnitățile” nu le permite să rămînă murdari și de aceea au în-

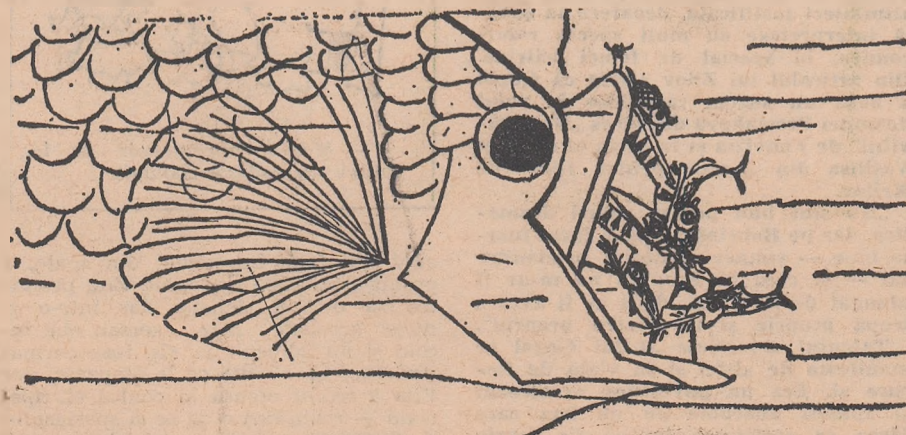
cheiat o asociație, pe bază de avantaje reciproce, cu pești și crustacee mici. În acest gen de simbioză cunoscut și pe uscat între crocodil sau rinocer și unele păsări — gazda stă liniștită pînă i se scot resturile de alimente din dinți, paraziții și țesuturile moarte de pe trup, iar „curățitorul” se alege cu hrană și cu o oarecare protecție față de alte animale.

O dată cu înmulțirea scufundărilor libere și studierea viețuitoarelor marine la ele acasă, s-a constatat că nu este vorba de o curiozitate științifică, după cum se credea, ci de o practică generală și dictată de legile supraviețuirii supușilor lui Neptun. Pe lângă cele aproape 45 de specii de pești curățitori specializați, există încă mulți alții care îmbrățișează această ineleitnicire doar în tinerețe. Cantitatea de hrană procurată astfel variază cu specia, unele din ele trăind exclusiv de pe urma gazdei. Crustaceele și peștii specializați au suferit modificări morfologice, de culoare și de comportament. Toți sînt mici; mulți sînt viu colorați, contrastînd puternic cu mediul înconjurător și, în plus, efectuează diverse mișcări menite să atragă atenția „clienților”. Pentru a lucra cu spor, peștii pot avea niște dinți de formă neobișnuită; crevețele au gheare la extremitatea picioarelor. În Oceanul Pacific există niște peștișori albaștri și negri (*Labroides dimidiatus*) ațît de activi încît se reped pînă și la scufundători, luîndu-le probabil firele de păr drept paraziți.

Unii curățitori se instalează într-un adevărat „local” stabil, care poate fi o simplă scoică sau un întreg recif coraliar. O crevetă galben-roșcată (*Hippolytina grabhami*) cu o dungă lată, roșie-închisă pe spate, străbătută de o linie mediană albă, se aține în partea îngustă a fisurilor din stînci fluturîndu-și antenele lungi și albe pentru a-și chema clienții. O altă (*Periclimenes pedersoni*) se asociază cu o anumită acținie, în care-și stabilește reședința pentru cîteva săptămîni. Peștii localnici ajung să-și cunoască sediul și să-i facă vizite frecvente, așteptînd-o dacă cumva nu e vizibilă. Cînd are chef de treabă, crevetă se plasează la gura acținiei sau pe o piatră ori coral din vecinătatea ei și, cum vede un pește, începe să se balanseze. Dacă peștele a venit cu un interes, îi dă de știre apropiindu-se pînă la 5 cm și rămînînd apoi nemișcat. Creveta își începe atunci lucrul, inspectîndu-i rapid tot corpul și îndepărtîndu-i paraziții. Cînd a terminat pe dinafară, peștele își deschide pe rînd operculele, pentru a o lăsa să ajungă la branhiile și gura. Dacă cumva se ivește vreun pericol, care-l obligă să o ia la fugă, o scuipă afară sau emite un semn ca să-l părăsească.

Experiențe făcute în laborator și în mediul natural au demonstrat importanța vitală a operației de curățire la pești. În cursul uneia din ele s-au îndepărtat animalele curățitoare din două mici recife excepționale de bogate în pești. După cîteva zile numărul acestora din urmă a scăzut simțitor. La sfîrșitul celei de a doua săptămîni în recife nu mai rămăseseră decît peștii care nu obișnuiesc să-și părăsească teritoriul specific, iar mulți din ei prezentau umflături, ulcerații, pete decolorate și aripioare roase. Repetată într-un acvarium, experiența a arătat că în lipsa curățitorilor peștii fac infecții bacteriene. Ajunși în această stare ei caută instinctiv pe cineva care să vadă de ei. Astfel, un pește cu o înotătoare rănită și infectată se tot apropia de crabii puși în bazinul său, prezentîndu-le ostentativ înotătoarea cu pricina, fără folos însă, căci crabii nu fac pe curățitoli.

Biologii au stabilit că peștii alocă

toaletei tot ațît timp cît procurării de hrană. Unii vizitează zilnic aceeași curățitorie, la aceeași oră. Alții, care au nevoie de o îngrijire mai minuțioasă, trec pe la mai multe curățitorii. În fața acestor „ateliere de deservire a populației marine” se face de multe ori

S

știința

ASTROFIZICĂ

Portret inedit
în alb-negru

Nu de mult Soarele a pozat, timp de cîteva minute, aparatelor radiografice instalate la bordul unei rachete geofizice sovietice. Cu ajutorul razelor X au fost realizate, astfel, de la altitudinea de 500 de kilometri, primele fotografii clare ale discului solar. Ele au surprins pe suprafața astrului detalii egale cu a treizecea parte din diametrul său.

În ultimii ani cercetătorii au reușit să obțină numai cîteva imagini radiografice ale Soarelui, deși încercările au fost numeroase. Claritatea acestor puține imagini n-a fost prea bună, dar ele au permis, totuși, să se determine dimensiunile și structura zonelor active ale Soarelui. Realizarea de către astrofizicienii sovietici a rezentului portret inedit al discului solar a devenit posibilă datorită folosirii unui sistem care a permis imobilizarea riguroasă a camerei de luat vederi și orientarea ei precisă spre Soare timp de mai multe minute în timpul zborului rachetei.

Ce au dezvoltat imaginile? Un fericit concurs de împrejurări a făcut ca în momentul fotografierii, alături de obișnutele zone active din Soare, să se producă o puternică emisie de raze X. Filmul radiologic a înregistrat acest fenomen invizibil pentru astronomi, dîndu-le posibilitatea să determine, pentru întîia oară, dimensiunile unei emisii de acest gen și amplasarea ei pe discul solar.

Analizînd spectrogramele și imaginile, fizicienii au calculat, de asemenea, densitatea și temperatura din zona radiației X a Soarelui, constatînd că prima, de exemplu, depășește de 10 ori densitatea medie a coroanei solare. Studiarea emisiilor solare de raze X, ca aceea surprinsă de recente imagini radiografice, va permite aflarea unor secrete ale faimoasei radiații cosmice și protejarea astronautilor de acest inamic invizibil.

CHIMIE

Viteză maximă
fără amendă

Cea mai mare parte (aproape 70 la sută) din reacțiile folosite de industria chimică se petrec în prezența unor substanțe misterioase, pînă acum introduse empiric, catalizatorii. Compoziția lor chimică este cunoscută: sînt pulberi sau oxizi ai metalelor, hidroxizi, acizi etc. Efectele lor de asemenea: fac să reacționeze împreună două corpuri care altfel ar rămîne indiferente unul față de celălalt și modifică ritmul — grăbindu-l sau încetinindu-l — unor reacții care se produc și în absența lor, dar cu altă viteză. Ceea ce nu se știe, însă, despre catalizatori este modul în care acționează. Cum își duc ei la îndeplinire sarcinile? Se întîmplă ceva cu ei în timpul reacției?

Un colț al vălului după care își ascund activitatea pare, însă, că începe să fie ridicat. În cercetări de laborator cu un catalizator compus dintr-un strat de nichel pe un suport poros de germaniu (de menționat că cei mai mulți catalizatori industriali sînt construiți astfel, deoarece suprafața interioară mare a porilor favorizează accesul reactanților la suprafața externă, activă), s-a constatat că modificări foarte mici ale numărului de electroni care traversează suprafața de contact dintre cele două metale măresc considerabil activitatea catalitică. Măsurînd rapiditatea cu care acidul formic s-a descompus în hidrogen și bioxid de carbon în prezența catalizatorului, s-a văzut că trecerea unui singur electron supranumerar la 10 000 de atomi de nichel a mărit aproape de patru ori viteza procesului.

Dacă se va confirma că și în alte cazuri, nu numai al germaniului care, fiind prea scump, nu poate fi introdus în industrie, cataliza se datorează circulației electronilor, nu va mai fi nevoie de atîtea tatonări și, implicit, de cheltuieli pentru găsirea agentului care să dirijeze fiecare reacție cu viteză maximă.

Pînă să se confirme și să se aplice, însă, aceste rezultate experimentale, G. K. Borskov a inițiat — la Institutul specializat pe care-l conduce la Novosibirsk — un nou tip de cercetări. În cursul transformărilor chimice au loc atît un proces chimic cît și unul fizic, care se influențează reciproc, dar în mod diferit după dimensiunile reactorului în care se desfășoară. De aceea fiecare treaptă a descoperirii și introducerii unui catalizator — laborator, model, instalație experimentală, stație pilot — durează doi-trei ani de urmărire pînă la obținerea rezultatelor dorite. G. K. Borskov s-a gândit că s-ar putea foarte bine elabora modele matematice ale complicatelor procese chimice dirijate de catalizatori. Succesul este garantat dacă se întocmește o ecuație corespunzătoare și exactă, dacă se calculează precis parametrii reacției și interacțiunile din cadrul ei. În plus, o ecuație și rezultatul ei se verifică înfînt mai rapid decît lungul șir de reacții ce se produc între laborator și fabrică. În felul acesta, într-un singur an s-au studiat la Novosibirsk 15 procese chimice complicate, din care 10 au și fost transpuse pe scară industrială.

PROBLEME NEREZOLVATE

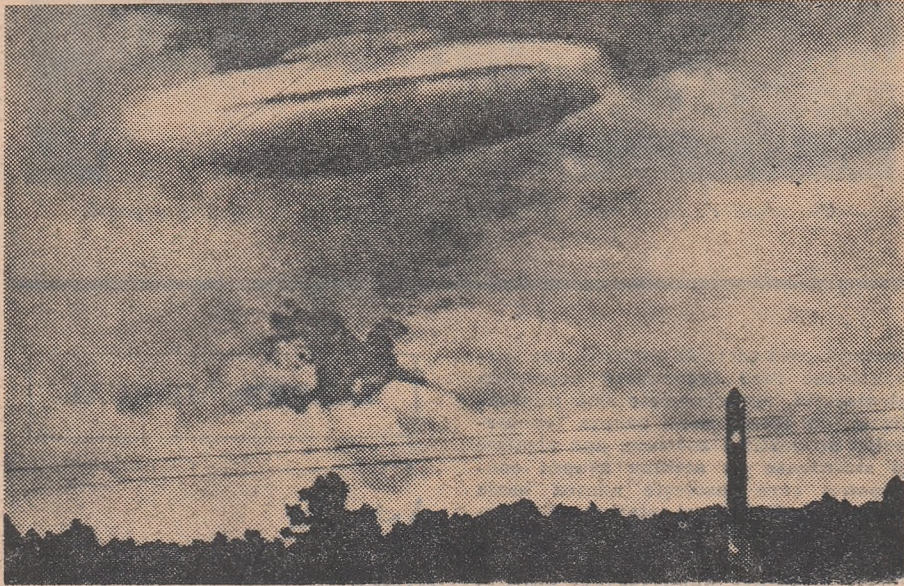
Din nou farfuriile zburătoare

În ultimele două-trei săptămîni, „farfuriile zburătoare” au fost din nou semnalate în mai tot occidentul Europei. Și discuțiile, opiniile contradictorii în jurul fenomenului au fost, o dată mai mult, alimentate din belșug.

Editura „Nauka” din Moscova pregătește o culegere de studii intitulată „Cosmosul locuit”. Unul din aceste studii, semnate de F. Zighel, care e și redactorul responsabil al lucrării, se ocupă tocmai de misterul „farfuriilor zburătoare”. Cum autorul pare a fi un bun cunoscător al problemei, sau în orice caz al bibliografiei existente pînă acum pe această temă, ne-am permis să

destule glasuri de mistificatori sau de aventurieri doritori să tragă un folos de pe urma acestei afaceri... Dar acest aspect nu trebuie să ne facă să uităm totuși esențialul.

Și mai ales să nu uităm că în toate momentele de răscruce ale istoriei și științei ideile și faptele noi au fost la început calificate drept stupidități. Astfel, înainte de 1803 căderea pietrelor venite din cer era negată chiar de un savant de anvergură lui Lavoisier, care conchidea că ele „sînt din punct de vedere fizic imposibile” și că fenomenul nu poate fi explicat „într-un mod rezonabil”. Obiecțiile celor care demonstau

„Farfurie zburătoare”? Nu! Ci o aglomerație de nori, cu o formă ciudată și rară, dar cunoscută de cîteva decenii. A fost fotografiată de un amator, în Boemia de nord-vest (R. S. Cehoslovacă).

spicuum din studiul său o sumă de date ce i-ar putea interesa eventual și pe cititorii noștri.

Dar mai întii, se poate considera că problema există ca atare? Există fapte indiscutabile ce atestă realitatea obiectelor zburătoare neidentificate?

F. Zighel răspunde categoric afirmativ la ambele întrebări. Faptele sînt în genere cunoscute și ar însemna să recurgem la o înșiruire fastidioasă dacă am încerca să le rememorăm. Urmîndu-l pe F. Zighel, vom încerca de aceea să facem o sinteză și să prezentăm numai

realitatea meteoritilor erau calificate drept delir științific, absurdități care „nu meritau nici măcar să fie dezmințite”.

A doua explicație

Un alt grup de opinii recunoaște că obiectele zburătoare neidentificate există, dar că nu sînt ceea ce par. Ele n-ar fi decît iluzii optice rezultînd din anomalii ale propagării luminii în atmosfera terestră, la fel ca curcubeiele, falșii sori sau reflexele luminii pe suprafața apei.

Este un punct de vedere împărtășit de astronomul american D. Menzel, autorul unei cunoscute lucrări despre „Farfuriile zburătoare” și — adaugă F. Zighel — de un număr de savanți sovietici. Dar, continuă autorul la care ne referim, cititorul care întoarce ultimele pagini ale cărții lui Menzel încearcă un sentiment de profundă decepție întrucît acesta nu izbuteste să dea nici o explicație plauzibilă a fenomenului.

A treia explicație

Un punct de vedere răspîdit mai ales în Statele Unite la începuturile depistării „farfuriilor zburătoare”, perioadă care a coincis cu epoca de cea mai mare intensitate a „războiului rece”, era că obiectele aeriene neidentificate ar fi niște aparate aparținînd unei puteri terestre. Este aproape inutil să mai subliniem că o propagandă rău intenționată voia să subînțeleagă prin asemenea afirmații, remarcă F. Zighel, că „farfuriile zburătoare” erau de proveniență... sovietică. Această versiune absurdă a fost, însă, de mult abandonată și nu mai găsește deloc adepți.

A patra explicație

Un mare grup de păreri convergente socotește obiectele zburătoare neidentificate drept un fenomen natural încă necunoscut. Lumea materială care ne înconjoară este înfînt de complexă și de diversă. Este incontestabil că există mult mai multe fenomene naturale necunoscute decît fenomene cunoscute și studiate. Se prea poate, afirmă purtătorii de cuvînt ai acestei orientări, ca obiectele zburătoare neidentificate să fie un fenomen nou, încă nestudiat, așa cum părea de pildă radioactivitatea la sfîrșitul veacului trecut. Este un punct de plecare care, subliniază F. Zighel, merită să fie reținut. El stimulează studiul științific a obiectelor zburătoare neidentificate. Recent s-a emis ipoteza că acestea ar fi o plasmă compusă din particule ionizate. Ipoteza

plasmei ar explica oscilările acului compaselor magnetice la apariția obiectelor zburătoare neidentificate, precum și tulburările de vedere de care au suferit mulți din cei care le-au observat, tulburări care ar fi cauzate de razele ultraviolete. Ipoteza, remarcă F. Zighel, nu poate explica totuși în întregime fenomenul întrucît el a fost observat și pe vreme senină, atunci cînd nu existau descărcări electrice și plasmă în atmosferă.

A cincea explicație

În sfîrșit, s-a spus și se mai spune că obiectele zburătoare neidentificate ar putea fi lansate de locuitorii unei alte planete care studiază Pămîntul.

Partizanii acestui punct de vedere atrag atenția asupra enormelor viteze pe care le dezvoltă obiectele zburătoare neidentificate, viteze și accelerații ce nu pot fi atinse de cele mai moderne aparate zburătoare construite pe Pămînt și pe care organismul omenesc nu le-ar putea suporta. Faptul că obiectele zburătoare neidentificate nu aterizează niciodată este de asemeni interpretat în sensul că acestea ar avea niște baze extraterestre. Mai mult, se eșafodează chiar „teorii” detaliate asupra teleghidării lor, asupra propulsiei lor care ar fi asigurată grație utilizării cîmpului magnetic al Pămîntului sau ionilor din pături superioare ale atmosferei. Dar toate aceste raționamente, remarcă din nou F. Zighel, au un caracter de pură speculație care n-a putut și nu poate fi sprijinit de nici o probă.

Concluzia se impune aproape de la sine. Un tip determinat de fenomen, cunoscut sub numele de fenomenul obiectelor zburătoare neidentificate, se manifestă aproape pretutindeni. Natura lui n-a putut fi încă elucidată și nici una din ipotezele emise pînă acum n-ar putea pretinde că dă un răspuns definitiv la problemă. În această situație, conchide F. Zighel, singura atitudine justă este continuarea cercetărilor.

ELECTRONICĂ

Ochelari...

pentru dormit

Ideea de a provoca somnul transmițînd creierului impulsuri electrice nu e nouă. Cu toate acestea, pînă acum nu s-a apelat la ea decît în aplicații clinice limitate, aparatele folosite — masive și greu de manevrat — fiind privite atît de medici cît și de pacienți cu desulă neîncredere. Recent, însă, cercetători în domeniul electronicii au reușit să construiască un aparat care funcționează cu ajutorul unei baterii de mic voltaj, excluzînd prin urmare orice primejdie și care, experimentat de peste trei mii de ori pe subiecți care sufereau de insomnie, a dat rezultate strălucite.

Aparatul, de mărimea unui radio cu tranzistori, transmite impulsuri de mică energie sistemului nervos prin intermediul unor electrozi fixați pe pleoape și craniu, înapoia urechilor, de unde și numele lui: „Ochelari pentru dormit”.

Construit în așa fel încît voltagul și frecvența să poată fi modificate după necesități, aparatul are o putere maximă de 15 volți și o frecvență cuprinsă între 12—200 cicluri pe secundă. Butonul automat cu care e prevăzut poate fi reglat în așa fel încît să funcționeze timp de aproximativ două ore. După afirmațiile constructorilor, această nouă realizare a electronicii destinde musculatura, înlătură mișcările involuntare, încetinește ritmul respirației făcînd-o mai adîncă, ceea ce aduce după sine un somn natural, odihnitor.

Folosirea acestui aparat este inofensivă, chiar dacă tratamentul este prelungit un timp mai îndelungat.

explicațiile și concluziile la care s-a ajuns pînă acum.

O primă explicație

Mulți consideră „farfuriile zburătoare” și alte obiecte zburătoare neidentificate drept o absurditate, o invenție și o încercare de mistificare făcută de oameni necinstiți. Este un punct de vedere foarte „practic”, care nu cere nici un efort intelectual și înăbușă problema în fașă. Deși nu e mai puțin adevărat că comportă o anumite parte de adevăr. În tapajul iscat începînd din 1947 în jurul „farfuriilor zburătoare” s-au strecurat realmente și

Atomist și... entomolog.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Creșterea

și dezvoltarea

copiilor prematuri

Copiii născuți prematur ridică o serie de probleme în ce privește adaptarea lor la viața extrauterină. Totuși, primind toate îngrijirile necesare, ei pot crește și se pot dezvolta ca oricare copil.

Prematurii de gradul I, adică cei cu o greutate de 2000—2500 g la naștere se pot dezvolta în condiții aproape identice cu ale copiilor născuți la termen. Îngrijii și alimentați corect, toți copiii prematuri cu o greutate de peste 2000 g la naștere vor ajunge ca la vârsta de 1 an și cel mai târziu la 2 ani să aibă o greutate asemănătoare cu cea a copiilor normali, iar mai târziu nu se vor mai deosebi cu nimic de aceștia.

Firește că evoluția prematurului depinde de gradul de prematuritate și mai ales de cauza care a determinat nașterea prematură. Copiii născuți înainte de termen și care au avut de suferit în timpul vieții intrauterine se vor dezvolta mult mai greu decât cei născuți tot prematur, dar fără să fi avut de suferit în viața intrauterină (traumatisme, șocuri etc.).

În general, viața prematurilor de gradul al II-lea (cu greutatea între 1500 și 2000 g) și cei de gradul III (cu greutatea sub 1500 g la naștere) este mai periclitată, dar medicina modernă poate menține în viață chiar prematurii de 1000 g sau mai mici. Șansele de supraviețuire sînt cu atât mai mari cu cît copilul este mai sănătos. În timp ce copiii sănătoși se pot dezvolta foarte bine chiar dacă sînt prematuri de gradul II sau III, prematurii patologici, chiar cu o greutate mai mare, au o evoluție mai dificilă.

În ce privește dezvoltarea neuropsihomotorie și dezvoltarea fizică a prematurilor, ea este legată de gradul de prematuritate, de cauza prematurității precum și de faptul dacă prematurul a suferit sau nu la naștere de o hemoragie cerebromeningiană, asfixie sau alte afecțiuni care ar fi putut influența sfera neuropsihică. În general, dezvoltarea neuropsihomotorie a prematurilor este la început mai încetă decît a copiilor născuți la termen. De cele mai multe ori, însă, către sfîrșitul primului an de viață sau cel mai târziu la 1 an și jumătate — 2 ani, ei egalează pe cei născuți la termen.

Așadar, prin măsuri corespunzătoare și eficiente de îngrijire, se poate asigura o creștere și dezvoltare fizică, neuropsihică și intelectuală normală a celor mai mulți prematuri, chiar și a celor cu o greutate foarte mică la naștere. Dar aceasta se obține numai printr-o colaborare eficientă între părinți și personalul medico-sanitar.

Dr. Mariana Nikolaeva

TEMĂ DE SEZON

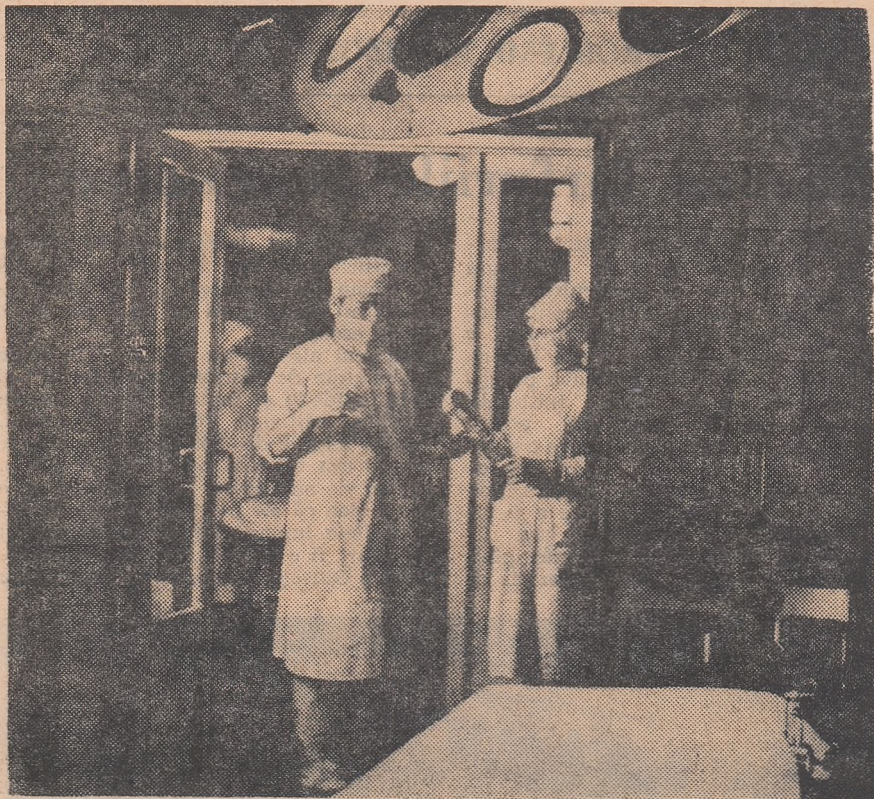
Apele minerale

în bolile ulcerose

Boala ulceroasă (ulcer gastric și duodenal) poate beneficia mult de pe urma curei interne cu ape minerale în cadrul tratamentului complex al acestei afecțiuni. E bine însă de știut că numai cura cu ape minerale fără un tratament medical pregătitor, asociat cu alimentație dietetică corespunzătoare și un regim de viață adecvat, nu poate da rezultate satisfăcătoare.

După precizarea diagnosticului și a formei de boală, medicul este singurul în măsură să indice localitatea cea mai potrivită pentru cură, ținînd seama de starea generală a organismului, precum și de eventualele boli asociate.

În raport cu natura și stadiul formei de ulcer se prescriu ape alcaline care

Chirurgul V. Budilovski, pregătindu-se pentru o intervenție urgentă.

normalizează secreția gastrică, ape carbogazoase care favorizează evacuarea stomacului, ape clorurate slab mineralizate, cu efecte bune asupra fenomenelor de gastrită asociate, ape alcaline și sulfuroase cu acțiune asupra constipației care însoțește adesea boala ulceroasă. Există și stațiuni balneoclimatice cu ape anume indicate în ulcerul recidivant ale bontului operator, în stările după rezecții gastrice („stomac operat“), în gastritele hipoclorice postoperatorii.

Medicul specialist va hotărî și perioada în care se va efectua cura hidrominerală în funcție de distanța de la perioada acută a bolii sau de la unele reacutizări.

Suferinzi de ulcer gastro-duodenal vor ține seama de cîteva contraindicații absolute în ce privește cura hidrominerală, dintre care cităm: stadiul acut al bolii, hemoragii frecvente în antecedente, hemoragii oculute, stenoze ale pilorului sau duodenului, care împiedică evacuarea stomacului, ulcerul penetrant, „stomacul operat“ cu ulcerății care se cicatrizează greu sau cu aciditate scăzută și anemie secundară.

(Cele mai indicate stațiuni de cură în boala ulceroasă sînt, avînd în vedere considerentele amintite: Slănic Moldova, Sîngeorz, Malnaș, Vilcele și Căciulata — n.r.).

Acțiunea izvoarelor hidrominerale din stațiunile de cură poate fi variată: după cantitatea de apă ingerată, după cantitatea de bioxid de carbon conținut, după alcalinitate, după temperatură etc. Apele minerale vor fi bătute numai în dozele și după programul prescris de medic, respectîndu-se cu strictețe regimul alimentar corespunzător. Consumarea alimentelor nepermise și a băuturilor alcoolice, precum și ingerarea unei cantități mai mari de apă minerală decît cea indicată, pot anihila deseori efectul curei și chiar agrava starea de boală.

Dr. K. Hilov

CIND TATĂL E FERVIAR

— Două zile întîrziere

LEXICON MEDICAL

Astenia neurocirculatorie

Sub influența unor factori externi defavorabili — șocuri psihice, conflicte care durează de multă vreme, suprasolicitare fizică sau intelectuală — pot apărea diferite manifestări nevrotice. Astenia neurocirculatorie este o nevroză la care se asociază simptome cardio-vasculare. În acest caz nu avem de a face cu o suferință a inimii — care e perfect sănătoasă — ci numai cu o dereglare nervoasă. Simptomele acuzate de bolnav „imită“ pe cele ale cardiociclorilor. El se plînge adesea de dispnee (greutate la respirație), dureri în regiunea inimii, palpitații și senzații de sufocare. Semnificativ este că aceste simptome sînt descrise de cele mai multe ori prin metafore: „inima parcă se zbate ca o pasăre“, „dureri care parcă desfac pieptul“ etc. La aceste acuze „circulatorii“, se adaugă cele nervoase: oboseală fizică și psihică, insomnie, dureri de cap sau ale altor organe (digestive, respiratorii etc.).

Analiza atentă a acestui „tablou“ clinic arată că nu e vorba de o suferință a inimii. Caracteristic este că durerea, dispneea și palpitațiile nu apar la efort, fiind prezente mai ales în perioadele de repaus și cu deosebire la emoții. De asemenea trebuie remarcat că toate tulburările „circulatorii“ apar în stare de veghe și dispar în somn. Tensiunea arterială este de regulă normală (uneori poate fi ușor scăzută), în schimb pulsul este aproape constant accelerat.

Important pentru bolnav este ca el să aibă deplină încredere în concluzia medicului, care va constata — evident — că nu există simptomele unei afecțiuni cardiace.

Tratamentul asteniei neurocirculatorii este diferit de la un bolnav la altul. Uneori odihna sau simpla schimbare de mediu ajung pentru ca totul să reintre în normal. De cele mai multe ori nu este necesară nici o restricție în regimul alimentar și în activitatea bolnavului, contrar celor ce li se impune adevăraților bolnavi de inimă.

Autopsihoterapia, voința și încrederea bolnavului în forța vitalității sale sînt un adjuvant prețios pentru vindecarea asteniei neurocirculatorii.

În unele cazuri este necesară și terapia medicamentoasă, condusă de medicul specialist. Tratamentul se va adresa nevrozei astenice cuprinzînd somnifere ușoare sau sedative ale scoarței cerebrale (Bromoval, Bromosedin, Extraval 2—3 pe zi — N.R.), vitamine (B₁, B₆, B₁₂), tonice (ser neurotonic, stricinină) sau insulină în cantități progresive. Tratamentele cu somn prelungit, urmate de o activitate mai ușoară pe o anumită perioadă, aduc în alte situații vindecarea.

Dr. Igor Savici

Poșta medicului

DASCĂLU GH. — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej: Într-adevăr, semnele descrise de dv. pledează pentru un așa-zis sindrom dureros de sacralizare sau sindromul lui Bertelotti, cum se mai numește. Intensificarea durerilor în cursul nopții se explică prin fenomenele de compresiune și iritație asupra trunchiurilor nervoase. Examenul radiologic n-a descoperit și existența unor osteofite? Pentru punerea în repaus a coloanei vertebrale, recomandăm purtarea unui lombostat din piele cu armături metalice, masaj zilnic, băi de lumină, tracțiuni vertebrale moderate pe masa ortopedică, în poziție orizontală. Ca medicamente, infiltrații cu xilină, vitamina B₁, ionizări cu novocaină alternînd cu histamină, miorelaxante (Belaxil, Miocaină), eventual corticoterapie, sub strictă supraveghere medicală.

MIOARA — Reghin, reg. Mureș-Autonomă Maghiară: 1) Simptomele pledează mai curînd pentru o colecistită, de aceea vă sfătuim să vă faceți un tubaj duodenal, eventual dozarea pigmentilor biliari în urină, după care reveniți. Împotriva constipației, utilizați Cortelax 2—3 drajeuri sau Fenisan 1—2 drajeuri, seara la culcare. 2) Trăind cauza, va dispărea și efectul — mirosul urit din gură. Un sfat simplu și eficient: consumați seara, înainte de culcare, unul-două mere crude, care printr-un alt merit îl au și pe acela de a absorbi halena rău mirositoare. 3) Utilizați loțiunea Gerovital H3, conform indicațiilor din prospectul însoțitor.

ALMADI EUGEN — Roșiori de Vede: 1) La tineri, tahicardia paroxistică are de obicei o cauză neurovegetativă, fiind determinată de un efort fizic, o emoție, o masă prea copioasă, consum excesiv de alcool etc. De multe ori, însă, tahicardia paroxistică însoțește și stări patologice ale inimii (cardită reumatică, hipertensiune arterială, ateroscleroză coronariană etc.). 2) În timpul crizei, compresiune pe globii oculari, stimularea reflexului de vomă. Ca medicamente: chinidină sulfurică inițial 200 mg și se continuă la interval de 2 ore progresiv cu câte 300—400—500 mg, pînă la doza totală de 2 g. De asemenea, Fosfobion intravenos lent o fiolă sau acetylcolină lent o fiolă.

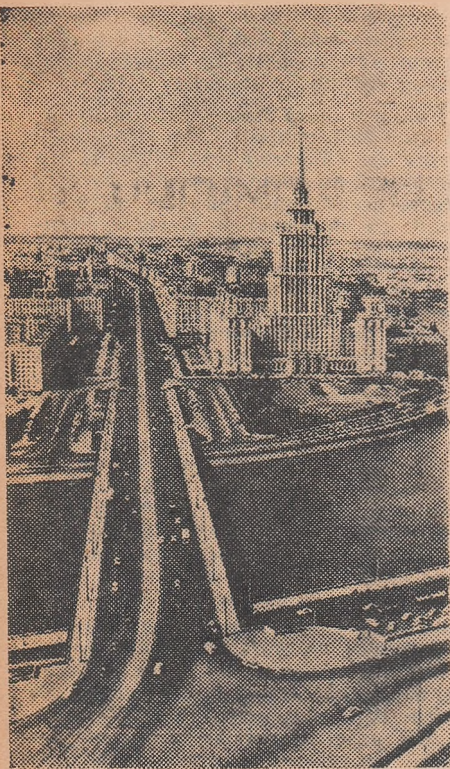
GYAL A. — Arad: 1) Tema propusă de dv. este interesantă și vom căuta să vă satisfacem dorința, publicînd un articol. Vă recomandăm, pe linia aceluiași preocupări, lucrarea „Somnul și veghea“ de R. Floru și M. Steriade, apărută în Editura Științifică. 2) Ca sedative și somnifere puternice: Dormital, Meprobanat sau Nozinan, medicamente ce se eliberează numai cu rețetă medicală.

ALBIȘORU CONSTANTIN — Com. Sisești, raionul T. Severin, reg. Oltenia: Profilaxia antistreptococică continuă a unui copil care a suferit de reumatism S.B. fără leziuni cardiace este de 5 ani la primul atac, deoarece în acest interval se pot produce recidive. Tratamentul preventiv constă în administrarea unuiu dia următoarele medicamente, după posibilități: penicilină de depozit, tip Moldamin (sau Extenciline), intramuscular o fiolă de 600.000 u. la interval de 10—14 zile sau de 1.200.000 u. la 25—30 de zile sau penicilina V (peroral), o tabletă zilnic pînă la greutatea de 20—25 kg sau 2 tablete pe zi peste greutatea de 25 kg.

ION CEBZANU — Com. Cebza, raionul Deta: Pentru elaborarea unei scheme terapeutice corecte în amenoree este necesar să se stabilească mai întîi originea acestei tulburări (nervoasă, hipofizară, ovariană sau uterină). Pentru aceasta există anumite teste (proba cu progesteron, cu estrogeni sau cu gonadostimuline), după care se stabilește conduita terapeutică cea mai potrivită. Tot ca probă terapeutică puteți folosi și următoarea schemă, repetată timp de 3 luni: săptămîna I — Ginosedol B 5 mg de 3 ori; săptămîna II-a — Ginosedol B 5 mg de 3 ori; săptămîna III-a Ginosedol B 1 mg de 2 ori + Progesteron de 2 ori 10 mg. În loc de Ginosedol se poate administra și Estrolent.

P.T.Y. — Lugoj: 1) Nu. 2) Folosiți Bromoval — 3 tablete pe zi. 3) Reintrați în normal, practica dv. nefiind lipsită de riscuri.

(Continuare în pag. 11-a)

Peisaj moscovit. În dreapta, hotelul „Ukraina“

Prima etapă a învățării constă în lecții de muzică la instrumentul menționat. După un an, când micul vrăjitor e în stare să cînte ore întregi nemșcat, în „poziție de lucru“, cu torsul perfect drept și picioarele adunate sub el, maestrul îi face cunoștință cu șerpii. În această a doua etapă băiatul învață să deosebească fără greș toate speciile de șerpi și tehnica prinderii lor, profesorul insistînd în mod special asupra procedurilor de evitare a mușcăturilor. De asemenea, elevii află cum trebuie să combată efectele veninului. Căci oricîte glume s-ar face pe seama îmblinzitorilor de șerpi, puțini dintre ei mor de moarte naturală.

În cele din urmă începe a treia și ultima etapă de instrucție. Băieților li se încredințează șerpii, întii mai puțin primejdioși, apoi dintre cei mai veninoși. După trei ani micii absolvenți intră în rândurile „vrăjitorilor“ și-și cîștigă singuri existența. Competența le e atestată de o diplomă pe care o eliberează maestrul Chumnath și care se bucură de multă prețuire în India.

T. Teleghin

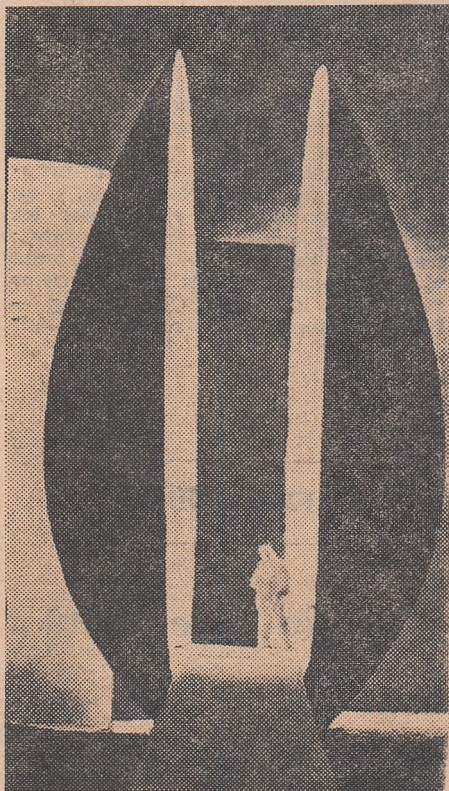
ÎN CINSTEA ETERULUI

Monumentul care cîntă

Cele cîteva file de text francez și fotografiile înfățișînd aparate de transmisie telegrafică, teletipuri, televizoare, purtau ștampila U.I.T.: Uniunea internațională de telecomunicații. Ele au ajuns la Uniunea arhitecților din Moscova spre a vesti instituirea unui concurs internațional pentru realizarea unui monument în cinstea centenarului U.I.T.

Din Uniunea internațională de telecomunicații fac parte aproape toate țările de pe glob. Menirea ei este de a realiza colaborarea statelor în materie de telecomunicații, de a controla repartizarea radiofrecvențelor, de a le înregistra pe cele de care uzează stațiile de radio din diferite țări. Cu alte cuvinte, se îngrijește ca în eter să domnească o ordine desăvîrșită.

Cum ar trebui să arate monumentul care se va înălța în Piața Națiunilor din Geneva? Ce formă concretă ar putea să îmbrace telecomunicațiile, invizibili ochi care văd totul și urechile care aud totul? Trei arhitecți, în frunte cu Lev Misojnikov, și un sculptor, Dmitri Reabicev, și-au unit forțele pentru a încerca să concretizeze impalpabilul simbol. Spirale, sinusoidale, volume intersectate... Nu, nimic din toate acestea nu sugera... telecomunicația. Și-au amintit, atunci, de holul cinematografului „Udar-nik“, vestit prin rezonanța lui. E de ajuns să ridici glasul ca ecoul să-l amplifice la nesfîrșit. În acustică, fenomenul se numește reverberație și pricinuieste multă bătaie de cap constructo-

rilor pentru a-l realiza cînd e nevoie de el sau a-l evita cînd e inoportun. Dar pentru monumentul din Geneva reverberația părea să fie un element util.

Și iată macheta: două cupe largi așe-

zate față în față — simbolizînd receptoarele unei căști telefonice — care vor avea înălțimea unei clădiri cu două etaje; fețele lor interioare, căptușite cu titan polisat, sînt două imense oglinzi concave care creează impresia de infinit. Într-adevăr, omul care va pași în spațiul dintre ele va avea în fața ochilor imagini ce se vor prelungi pe un ax fără sfîrșit și va căpăta senzația că se află undeva în eter. Într-un eter plin de sunete pămîntene, sugerate de vîntul vîntului care va umple cele două cupe și de repetarea la infinit a zgomotului produs de pașii trecătorilor. Puntea care unește cele două cupe are orificii de diferite mărimi și amplasate astfel încît curenții de aer și pașii vizitatorilor să producă diferite sunete, cînd prelungi, cînd scurte, multiplicare de zeci de ori. O rumoare surdă, un vînt ireal va stărui mereu în interiorul acestui eter în miniatură.

Proiectul sovietic a fost ales dintre 230 de propuneri sosite la Geneva din diferite colțuri ale globului. Originalul monument va fi amplasat în Piața Națiunilor din Geneva.

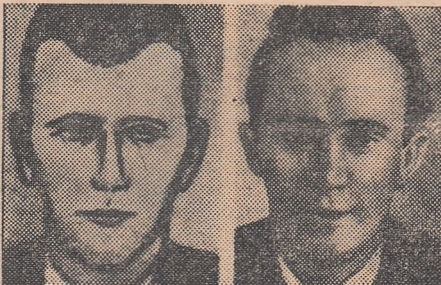

Intrarea strict oprită
Desen de B. Bossar

UNUL DIN 320 MILIARDE

Pe urmele infractorilor

De la sfîrșitul secolului trecut și pînă în zilele noastre dactiloscopia a rămas principalul mijloc de identificare a infractorilor. Se întîmplă, însă, și încă destul de des, ca aceștia să nu-și lase amprentele digitale, prudență care complică nespuse de mult cercetările.

Ce-i de făcut în acest caz? Dacă un martor l-a văzut pe infractor, anchetatorii pot să-i reconstituie portretul, dar aceasta e o metodă migăloasă și nu întotdeauna perfectă.

Pentru a simplifica lucrurile, un specialist al poliției din Hessen a inventat acum cîțiva ani un procedeu ingenios. A împărțit fața omului în cinci părți: frunte, ochi, nas, gură, bărbie și a elaborat pentru fiecare dintre ele 20 de tipuri fundamentale. La rîndul lui, fiecare tip fundamental poate fi completat cu 10 variante. Din aceste elemente pot fi „asamblate“ 320 de miliarde de chipuri omenești diferite unul de celălalt, adică de circa o sută de ori mai multe decît numărul populației globului terestru.

Martorul care l-a zărit pe infractor alege un tip fundamental pentru fiecare parte a feței. Pentru chipul obținut din aceste elemente se alege apoi cîteva variante. În felul acesta, în fața anchetatorilor se încheagă, în numai cîteva minute, imaginea concretă a criminalului.

Experimentată în practică, metoda a dat rezultate bune și este acum aplicată în multe țări. Fotografiile înfățișează un infractor din Mannheim (dreapta), arestat cu ajutorul imaginii din stînga, realizată după metoda descrisă.

B. Golovanov

ÎN LABORATOARELE NATURII

Miraculosul eucalipt

Datorită prețioaselor sale însușiri, dintre care unele au fost descoperite recent iar altele abia sînt bănuite, eucaliptul poate fi numit, pe bună dreptate, un copac minune.

Avînd o înălțime pînă la 150 de metri, eucaliptul își împlîntă rădăcinile adînc în pămînt și cu ajutorul lor trage, aidoma unor pompe, umezeala din sol, descînd mlaștinile. În plus, are proprietatea de a impregna aerul din jur cu substanțe volatile fitoncide, care omoară bacteriile și ciupercile microscopice. Infuzia din frunzele veșnic verzi ale eucaliptului conține o admirabilă substanță antiseptică, cineolul (sau eucaliptolul), cu însușiri asemănătoare penicilinei sau streptomisinei.

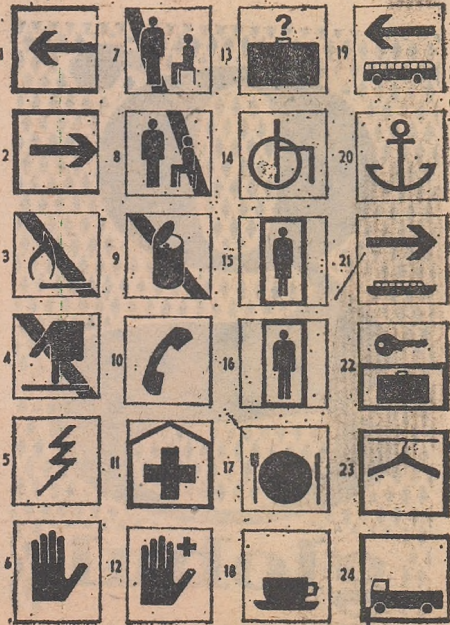
Sînt bine cunoscute și proprietățile uleiului de eucalipt. Savanți italieni au găsit urme de ulei de eucalipt în substanțele folosite altă dată la îmbălsămare, împrejurare confirmată și de recenta și senzaționala descoperire a mumiei unei fetițe romane, care a trăit acum 1800 de ani.

În sfîrșit, lemnul acestui arbore este o materie primă prețioasă; el nu lasă să treacă umezeala și e foarte greu inflamabil.

CUM V-AȚI DESCURCA ?

În labirintul lui „Expo—67“

Pentru a ușura orientarea vizitatorilor Expoziției universale de la Montreal, organizatorii ei au pus la dispoziția publicului un sistem de semne convenționale pe care, de altminteri, le putem întîlni și cu alte ocazii. Știți să citiți acest limbaj ideografic? Dacă nu, găsiți semnificația fiecărui semn convențional în pag. 11.

O LACUNĂ IMPOSIBILĂ

Fără cibernetică

Amintindu-ne de înțeleptele cuvinte ale lui Shakespeare „Cel ce n-a observat că a fost jefuit, n-a păgubit“ să ne închipuim că astăzi, în plină eră cibernetică, această ramură a științei e încă necunoscută și că omenirea o va descoperi abia peste vreo 150 de ani. Cum s-ar oglindi această lacună în viața ei? Ne răspunde acad. V. Glușkov, vicepreședinte al Academiei de Științe a R.S.S. Ucrainene:

ASTĂZI. Fără ajutorul ciberneticii, întocmirea planului de dezvoltare economică a U.R.S.S. pe un an ar necesita 30.000 de om/ani, cu alte cuvinte un număr de 30.000 de oameni ar trebui să lucreze la el zi și noapte, timp de un an.

PESTE 15 ANI. O dată cu dezvoltarea producției va crește și volumul informației, iar munca de planificare se va complica. Fără tehnicizarea lucrărilor de planificare, în 1980 ele ar necesita contribuția întregii populații adulte a Uniunii Sovietice.

PESTE 100—150 DE ANI. Pînă în ultimul timp volumul cercetării științifice a crescut mai cu seamă datorită sporirii numărului oamenilor de știință. Dacă munca intelectuală nu va fi automatizată, acest ritm se va menține și atunci numărul oamenilor de știință va crește de 1 000 de ori. Ceea ce înseamnă că toți locuitorii globului se vor transforma în lucrători ai instituțiilor științifice.

Dar cibernetica există, așa că putem să ne vedem de treabă liniștiți.

CU ACTE ÎN REGULĂ

Școala micilor vrăjitori

La un semnal al dirijorului, „orchestra“ de fluieri din tulpini de bambus intonează prelung o melodie monotonă. Fiecare fluier comunică cu un dovleac golit și uscat. Sînt instrumentele la care învață să cînte cei ce vor să devină îmblinzitori de șerpi. Și învață sîngurcios — căci nu-i de fel ușor să stăpînești acest instrument muzical hibrid — sub îndrumarea magului indian Chumnath, care a deschis o școală de îmblinzitori de șerpi într-o localitate de lângă New-Delhi.

Profesorul, recunoscut maestru al acestei îndeletniciri, e foarte exigent și-și selecționează discipolii cu severitate. Candidații — în vîrstă de șapte ani — sînt supuși la diferite probe menite să le dezvăluie talentul de „vrăjitor“. Cei admiși urmează un curs de trei ani care le va conferi — la 10 ani — titlul de îmblinzitor de șerpi.

Poșta medicului

(Urmare din pag 8-a)

C.S.I. — Tg. Mureș: Furunculoză nazală necesită o supraveghere atentă, fiindcă poate genera complicații grave. Este necesar să vă adresați unor servicii de specialitate (O.R.L. și Alergologie) pentru a se testa antibioticul la care este sensibil microbul furunculozei și totodată să vi se prepare un vaccin adecvat.

R.B. — Hațeg: Pentru a exclude posibilitatea bolii pe care o bănuim trebuie făcută o serie de examene de laborator și clinice. Ar fi indicat să solicitați internarea copilului dv. într-o clinică de pediatrie dintr-un centru universitar (Cluj, Tg. Mureș).

S.O.S. — București: Creșterea în volum a ficatului sau hepatomegalia este un simptom frecvent în insuficiența cardiacă, în hepatitele cronice și în multe alte boli. Din analizele dv. am reținut doar o viteză de sedimentare ușor accelerată, care ne împiedică să putem pune un diagnostic de la distanță, necum să vă mai recomandăm și un tratament.

DAN — București: Cu privire la coles-terol am publicat mai multe articole și, firește, vom mai reveni asupra acestei teme. Cît privește amăreala din gură, ea poate fi și de natură nervoasă (așa-zisele „colecistite neurogene“), ori urmarea unei afecțiuni gastrice, biliare etc. Un examen medical atent va lămurii cauza acestui simptom.

GILDA M. C. — București: Limba neagră piloasă este provocată de un parazit levuriform localizat pe limbă. Un antibiotic specific împotriva acestui gen de paraziți este produsul românesc Stamin-ein, care se administrează în doze de 3-6 drajeuri de 3 ori pe zi.

D. GH. — București: Din păcate, într-adevăr, kraurozisul leucoplazic penian (ca și cel vulvar) este o afecțiune cu etiologie necunoscută, cauza fiind adeseori — ca în cazul dv. — o balanită. Rezultate bune dă în unele cazuri circumcizia. Se mai poate administra și Dismenon, 3 zile/hună. Dacă aveți mîncărîmi, veți aplica următoarea pomadă: Rp. Clorhidrat de cocaină 1 g., vaselină și lanolină, cite 15 g.

RIZEA NICOLAU — Pitești: În fața acestei înverșunate rezistențe a microbilor la toate combinațiile de antibiotice, administrate pe bază de antibiogramă, nu putem decît să vă recomandăm internarea într-un serviciu de urologie, unde afecțiunea dv. va fi urmărită și tratată corespunzător.

FRED — Brașov: Pentru prevenirea mătretii, loțiunea Pilofort poate fi utilizată timp îndelungat. Cît privește combaterea cheliei („strigoii“ bărbaților!), unii susțin că loțiunea de păr Gerovital H₂ ar face minuni. Comunicați-ne și nouă efectul.

VIRGIL UNGUREANU — București: În patologia hemoroizilor se află stazele venelor hemoroidale, uneori ereditare, mai deseori însă provocate prin constipație, sedentarism, afecțiuni hepatice, genitale, obezitate și afecțiuni rectale. Ca tratament: laxative ușoare pentru a combate constipația, băi calde seara înainte de culcare urmate de introducerea unui supozitor Hemorzon. Eventual injecții sclerozante și în ultimă instanță tratament chirurgical radical.

DORINA — Arad: În psoriasis, în afară de tratamentele locale clasice și tratamentul mai nou cu cortizonice (general) nu s-a mai realizat nimic cu efect radical. Tratamentul trebuie făcut periodic sub supravegherea specialistului.

GRIGORE AUREL — Sinaia: Vă recomandăm să vă adresați Clinicii de dermato-venerologie, Cal. Șerban Vodă 216, București.

CRISTINA D. — Sibiu: Pentru epilarea perilor în număr mic se poate folosi metoda electrocoagulării cu ultrascurte, practică de un specialist dermatolog.

A. BIRKE — Caransebeș: Cauza este probabil, hormonală, dar cum tratamentul glandelor dă puțină satisfacție, rămîne în picioare tot epilarea trecătoare, fie chimică, fie mecanică. În comerț se găsește un astfel de epilator, sub denumirea de depilator „Nivea“. Modul de întreținere este indicat în prospectul ce însoțește preparatul.

H. PERCU — Tâlmăci: Tratamentul eficace ar fi numai cel cauzal, dar pentru noi cauza acestei bizare atrofii musculare rămîne totuși obscură. Ca tratament general vă recomandăm injecții cu Glicocol (1-2 fiole/zi), Glutarom 8-10 drajeuri/zi, vitaminoterapie, în special vitamina E (2 fiole de 30 mg/zi, în serii de 20 de injecții cu pauze de 8-15 zile) și vitamina B₁. Fizioterapie constînd în împachetări calde, raze ultrascurte, dușuri cu aer cald, excitații faradice. Eventual gimnastică, masaj, mecanoterapie sub supravegherea unui specialist.

ARTHUR L. — Timișoara: Este probabil vorba de un herpes, pe care trebuie să-l feriți să nu se suprainfecteze. Împotriva mîncărîmii, aplicați local următoarea mixtură antipruriginoasă: Rp. Mentol 0,30 g, zinc oxid și talc venet., cite 15 g, glicerină și apă cite 20 g. În caz de infectare, unguent cu aureocielină.

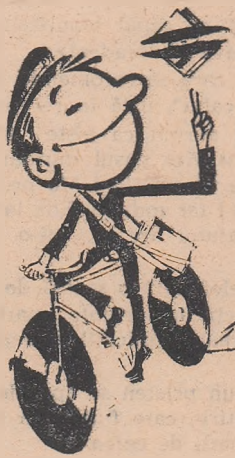
CRISTEA I. MILAN — Giurgiu: În rinită alergică tocmai că sînt contraindicate instilațiile cu Fedrocaină și Rino-fug. Utilizați mai bine instilații cu o soluție de vitamină A + D₂, inhalatii cu corticoizi hidrosolubili (Hidrocortizon fiole). În absența unui desensibilizant specific cu alergene-retard, desensibilizarea nespecifică cu gamma-globuline, autohemoterapie etc. Tratament balneo-climatic la Slănic-Moldova și Govora.

În labirintul „Expo-67“

1. Intrare
2. Ieșire
3. Producerea focului interzisă!
4. A nu se atinge cu mîna!
5. Atenție! Pericol de curentare!
6. Nu există intrare
7. Staționarea în picioare interzisă
8. Staționarea șezînd interzisă
9. Aruncarea gunoierului interzisă
10. Telefon
11. Spital
12. Post de prim ajutor
13. Obiecte găsite
14. Mijloace de transport pentru invalizi
15. Toaletă pentru femei
16. Toaletă pentru bărbați
17. Restaurant
18. Cafenea
19. Stație de autobuz
20. Dană
21. Chei
22. Păstrarea bagajelor
23. Garderobă
24. Autobază pentru transportul mărfurilor

Cititori de la sate!

PRIMIȚI LA DOMICILIU
cărțile care vă interesează, adresîndu-vă în scris **Librăriei Centrale „CARTEA PRIN POȘTĂ**

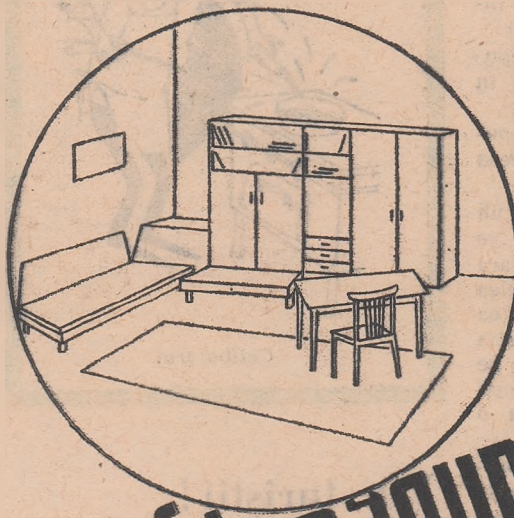
Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8-12
Raionul V. I. Lenin — București

Lucrările apărute se livrează imediat, iar cele aflate sub tipar la cîteva zile după apariție.

IMPORTANT

Secția „DISCUL PRIN POȘTĂ“ din cadrul librăriei vă poate expedia cu promptitudine și discurile solicitate.

Pentru a cunoaște cărțile apărute și în curs de apariție, precum și titlurile discurilor înregistrate de „Electrecord“, librăria vă trimite — GRATUIT — la cerere, liste bibliografice, prospecte și cataloage.

iprofil „magura codlei“

CAMERE DE TINERET
„LĂMIȚA“
FOTOLII PAT
CANAPELE
„CARPAȚI“

PRODUCE:
SCĂRI POMPIERISTICE
DE TOATE TIPURILE
SCULE DE TÎMPĂRIE
ARTICOLE SPORTIVE

GALLUS COLOROM

VOPSEȘTE ORICE ȚESĂTURI

- MĂTASE
- BUMBAC
- LÎNĂ
- ROCHII
- HAINE
- BLUZE

CONSUMAȚI PRODUSELE LACTATE

SIBIANA

CARPAȚI

Paltinis

Timiș

CREMA BUȚEGI

BRÎNZĂ TELEMEA TOPITĂ

De asemenea, cereți noile produse speciale pentru sandvișuri:

- BRÎNZĂ TOPITĂ ÎN PASTE CU DIVERSE INGREDIENTE ȘI CONDIMENTE.
- BRÎNZĂ TOPITĂ CU SALAM SAU ȘUNCĂ.

Într-o țară oarecare, un scriitor oarecare a compus o operă literară pe care a intitulat-o „O poveste cu patru-pede”;

„Într-o dimineață, Regele junglei se trezi într-o dispoziție foarte proastă și hotărî să meargă să vadă cam ce se mai întâmplă în împărăția lui. În timpul inspecției descoperi o seamă de neajunsuri, printre care și o antilopă reverențioasă, care nu-i făcuse o plecăciune destul de adîncă. Pentru a o învăța minte (sau poate pentru a-și astîmpăra foamea stimulată de plimbarea matinală), cu o lovitură de labă ucise antilopa prost crescută după care, oarecum îmblînzit, se ospătă pe săturate. Așa cum se întâmplă, însă, multor regi, înfruptîndu-se cu prea multă lăcomie, el se înecă: un os al animalului nesupus îi rămase în gît și Regele junglei simți că se sufocă. Prin apropiere nu se afla nimeni. Regele îi îndepărtase pe curteni deoarece îi plăcea să-și savureze prada în singurătate.

Deodată, în poiană răsări ca din pământ un iepure.

— Vino încoace! horcăi Regele pe jumătate sufocat. Scoate-mi din gîtulej osul ăsta blestemat!

— Mă supun ție, o rege al meu, spune iepurele speriat de moarte, dar înseamnă că trebuie să intru în prealuminata ta gură și atunci...

— N-o să ți se împlinească nimic, îl asigură leul; te sfătuiesc, însă, să te grăbești, altminteri... zise ele ridicîndu-și regeasca labă

Docil, iepurele intră în gura larg deschisă a stăpînului și, tremurînd din cap pînă-n picioare, se apucă de lucru. În cele din urmă, reuși să extragă osul dar cu atîta stîngăcie și atîtea mișcări inutile încît Regele junglei, gîdilos din fire, îl înghiți pe nemestecate...

Așa pieri iepurele în exercițiul funcțiunii, de altfel ca și alte ființe loiale, care nu o dată și-au găsit moartea îndeplinind o poruncă a stăpînului lor.

Iar leul dădu ordin să se ridice iepureli un splendid monument chiar în inima junglei“.

„O poveste cu patru-pede” a fost publicată într-o revistă care în țara aceea se bucura de mare popularitate.

În aceeași zi, la redacție se primi un telefon. Cineva voia să știe cam ce putea să însemne parabola. Secretara se sperie, apoi se zăpăci de-a binelea cînd află că telefonul era din partea mareșalului curții regale. Nu știa ce trebuie să răspundă și nici n-avea pe cine să întrebe fiindcă redactorii tocmai se repeziseră pînă la bufet să bea o cafea.

Peste vreo zece minute telefonă președintele societății pe acțiuni „Viitorul” care declară nemulțumit:

— Știu că toate astea au fost scrise la sugestia contabilului nostru șef. Cine v-a dat, însă, dreptul să criticați o stare de lucruri pe care n-o cunoașteți amănunțit? Principalul vinovat e chiar contabilul-șef și nici un fel de intrigă n-au să-i fie de folos. De altfel, cazul o să fie deferit justiției.

După alte zece minute, sună secretarul „Uniunii scriitorilor necunoscuți

dar emeriți” și-și exprimă indignarea, fără să evite expresiile tari, în legătură cu perfida calomnie apărută în revistă.

Un general în rezervă declară, la rîndul lui, că va redeveni activ dacă nu se va pune capăt manifestărilor pacifiste mîrșave și decadente.

O persoană care se recomandă drept „un cetățean calm”, urlă în receptor:

— N-am să permit ca niște jalnici conțopiști să-și vire nasul murdar în treburile mele de familie! Mă privește ce-am înghițit! Iar individul de la postul de prim ajutor are să mi-o plătească!

Apoi mai telefonară o seamă de persoane cu funcții importante, mari și mici, care cereau explicații și dezmințiri.

A doua zi, un prieten se apropie de autorul povestirii, care fuma în tihnă în fața unei cești de cafea.

— Ascultă tot orașul vorbește numai despre „Povestea” ta. Sînt și eu curios să aflu cheia ei?

— Cheia? Dar nu obișnuiesc să gîndesc cînd scriu. Și apoi, povestea asta n-are nici o cheie.

— Bine, dar atunci ce te-a făcut s-o scrii?

— Nevastă-mea. Mi-a cerut să-i cumpăr pantofi cu virful pătrat.

(Din „Literaturnaia gazeta“)

Celibatarul

Vin turiștii!

— Așadar, tovarăși, sîntem în plin an turistic internațional, rosti directorul magazinului universal deschizînd adunarea generală. Curînd au să sosească și în orașul nostru turiști de peste hotare. Ce-am făcut noi pentru a-i primi cum se cuvine? Nici măcar n-o să putem să ne înțelegem cu ei, fiindcă nu cunoaștem limbi străine.

— Eu știu latina! sări vînzătorul de la raionul de galanterie.

— Latina nu mai e de mult limbă străină. Cu latina nu faci mare brînză.

— Filipceak știe englezește! strigă cineva din colțul sălii. Apropie-te, tovarășe Filipceak! Nu te sfii!

Bătrînul Filipceak de la raionul de ustensile de menaj înaintă timid spre masa prezidiului.

— Poftim, tovarășe Filipceak! Directorul îi făcu un semn încurajator. E adevărat că vorbești engleza?

— A little, tovarășe director. Adică, scuzați, puțin...

— Admirabil! Îți dau o misiune urgentă, tovarășe Filipceak! Întocmește un mic dicționar al celor mai răspîndite expresii folosite în magazinul nostru universal și tradu-le în limba engleză. E limpede? Vom multiplica dicționarul la mașina de scris și-l vom împărți tuturor raioanelor din magazin...

Filipceak se apucă de lucru. După o săptămîină dicționarul era gata. Corespundea în totul indicațiilor directorului, căci cuprindea propozițiile și frazele folosite cel mai des de vînzători cînd aveau de-a face cu cumpărătorii. De exemplu:

„Nu știu.
N-avem.
A fost, dar s-a terminat.
Ai răbdare, tovarășe!
Ce sînt eu, ghicitoare în cafea?
N-am zece miini!

Nu vezi că sînt ocupată?
Cămașa asta are să-ți vină bine cînd ai să slăbești!

Nu scoatem din vitrină.
Unde ți-au fost ochii cînd ai cumpărat?

După ce că ești strîmb, dai vina pe croială!

Salamul nu-i floare, să-l miroși!
Condica de reclamații e la director; directorul e la bază“.

Directorul se declară foarte mulțumit. Studiînd totuși cu atenție micul dicționar, el se gîndi puțin și apoi spuse:

— Tradu în engleză, pentru orice eventualitate:

„Inventar. Cel mai apropiat magazin universal — în satul Jitivo“.

Acum sîntem liniștiți. Anul turistic internațional n-are decît să continue.

A. Ohoțki

Oameni prevăzători

Laboratorul primise un telefon „de sus” cu indicația:

— Intocmiți urgent o listă cu aparatura de care o să aveți nevoie în anul 2000!

Lăsînd baltă orice alte treburi, colectivul se întruni în plen și începu să întocmească lista.

După o tăcere încordată și o matură chibzuință, doi laboranți gemeni exclamară într-un glas:

— Am găsit! Magnetofoane! Un excelent stimulent!

Răsuflară cu toții ușurați și în capul listei fură trecute magnetofoanele.

— Un laser n-o să ne trebuiască? întrebă timid un preparator.

— Într-adevăr, nu-i exclus! se bucurară cei de față și notară pe listă: 2 (două) lasere.

— Atunci să trecem și niște aparatură cibernetică! își dădu cu părerea cercetătorul științific principal.

După care membrii colectivului fumară cîte o țigară și schimbăru puncte de vedere despre vreme și despre virtuțile laptelui bătut.

— Dați-mi voie să remarc, interveni șeful de laborator, cunoscut ca un om cu vederi largi, că în anul 2000 laboratorul nostru o să se avînte în spațiul cosmic.

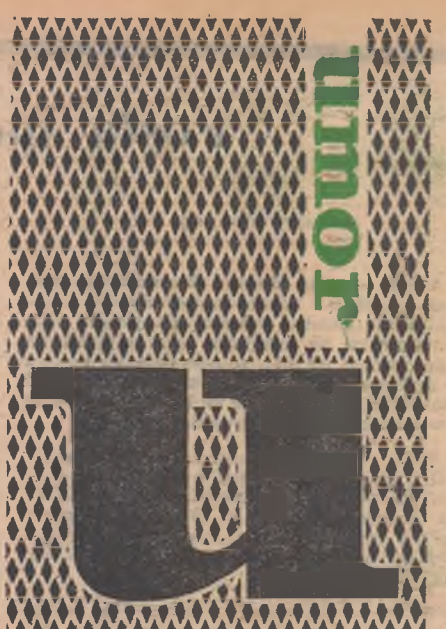
Toți se grăbiră să-l asigure că și ei gîndeau la fel.

Și pe listă își făcu loc o mică rachetă cu trei trepte pentru deplasări rapide pe planetele sistemului solar.

Deodată, adunarea fu întreruptă de o bătaie în ușă; în prag se ivi laboranta de la biologie:

— N-aveți cumva o eprubetă în plus? întrebă femeia cu disperare în glas.

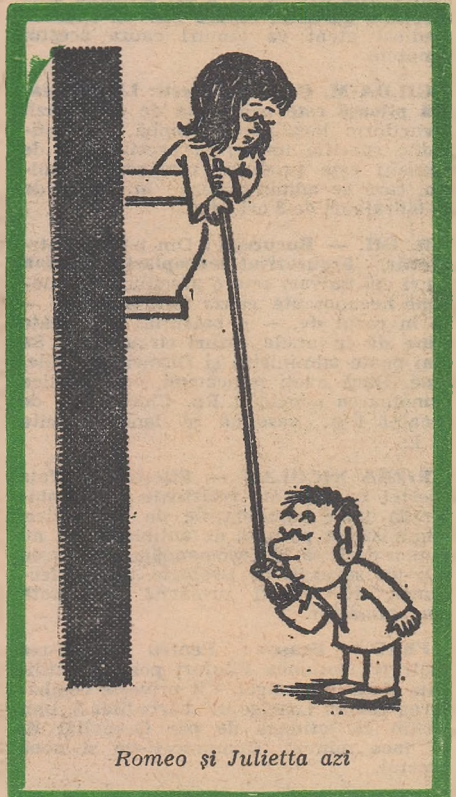
— Eprubetă?! se auziră mai multe

voci. Le-am terminat de mult. Ne descurcăm și noi cum putem.

Și pe listă fu trecută o navă cosmică de mare capacitate.

S. Avdeev

Romeo și Julietta azi

Energia negației

La Biroul de invenții se prezentă un om.

— Am inventat perpetuum mobile, spuse el.

Răspunsul sună prompt și concis:

— Nu studiem asemenea invenții pentru că nu există perpetuum mobile.

— Dar l-am inventat eu!

— Imposibil!

— Am să vă demonstrez...

— Nu cred!

— Ba da!

— Ba nu!

— Da!!

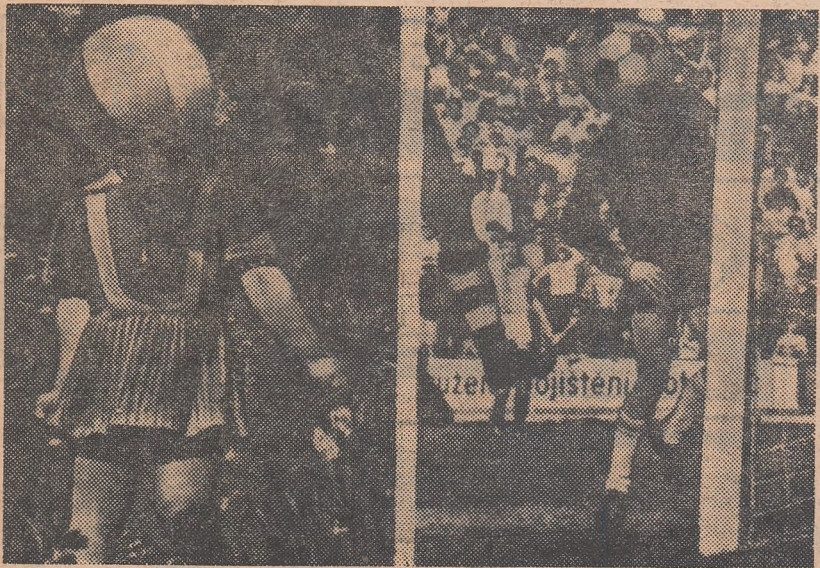
— Nu!!

Dar inventatorul era un om cu idei. Văzînd cum stau lucrurile, luă o curea de transmisie și o prinse pe ici pe colo de situația creată. Imediat luă naștere un perpetuum mobile.

Cei în drept îl negau, însă, și pe acesta. Dar nici așa nu-i rău! căci dacă ar înceta să nege, partea cealaltă ar înceta să afirme. Și atunci s-ar opri în loc chiar și perpetuum mobile

M. Azov

FOTOGRAFII SE AMUZĂ

— Fotbalul le-a luat mințile!